

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 november 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de exploitatie en het beheer van crematoria

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verantwoordelijkheid van gemeenten voor eventuele fouten van gemeentelijke brandweerkorpsen

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de interpretatie van artikel 48 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de implementatie van Beter Bestuurlijk Beleid voor de beleidsvelden Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de timing van totstandkoming van het gemeentelijke provinciedecreet

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de stand van zaken in het Elia-dossier einde oktober 2003

Vraag om uitleg van de heer Cis Schepens tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de splitsing van kredieten in gemeentebegrotingen

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het functioneren van de voorzitter van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het opstarten van een interministeriële conferentie over de aanpak van onredelijke huurprijzen op de privé-woningmarkt

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de beleidsintentie om zonnepanelen op sociale woningen te installeren

Vraag om uitleg van de heer Didier Ramoudt tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de effecten van het uitoefenen van het voorkeurecht op het woningaanbod

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de gevolgen van de besparingsmaatregelen van de Vlaamse regering voor het woonbeleid

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de niet-uitbetaling van huursubsidies en het aangekondigde nieuwe huursubsidiestelsel

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het uitblijven van een beslissing omtrent een nieuw socialehuurbesluit

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 4 november 2003

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.32 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de exploitatie en het beheer van crematoria

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de exploitatie en het beheer van crematoria.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik had deze vraag liever iets vroeger gesteld. Op 7 november 2003 verloopt er immers een deadline inzake de exploitatie en het beheer van crematoria. Zeker in mijn regio is daarover nogal wat te doen geweest. Er werd immers geen overeenkomst bereikt over het beheer, de structuur en de overdracht. Ik hoop dat ik de juiste terminologie gebruik. Het dossier is vrij complex.

Er bestaat enige onduidelijkheid. Meer en meer mensen vragen dat de uitvaartplechtigheid wordt gehouden in een crematorium. Het moet een goede dienstverlening verzorgen en bereikbaar zijn. De service moet betaalbaar zijn. De nodige eerbied en kwaliteit moeten voorhanden zijn. Ik vermoed dat die elementen het uitgangspunt vormen om het beheer exclusief in handen te geven van gemeenten of verenigingen van gemeenten. Het zou daarbij zowel om het beheer van het 'technisch gebeuren' als om de plichtigheid zelf gaan. Ook gebouwen en installaties zouden daarbij op

een duurzame wijze in het bezit moeten komen van de gemeenten.

De discussie is ontstaan omdat er al contracten waren afgesloten, bijvoorbeeld in Hasselt en Brugge. Er is onduidelijkheid over de terminologie en de wijze van – volledige of onvolledige – overdracht. In het contract met de beheerder van het crematorium in Hasselt staat dat zijn crematorium ter beschikking wordt gesteld per crematie. Enkel de crematie als technische ingreep zou worden overgedragen, niet de organisatie van de plichtigheid zelf. Dit zou tot problemen kunnen leiden omdat er bepaalde bindingen kunnen bestaan tussen de privé-partner en een aantal begrafenisondernemers. Het principe van een gelijke toegankelijkheid voor iedereen zou daardoor eventueel niet op dezelfde manier kunnen worden verzekerd.

De discussie gaat over het opsplitsen van het technische onderdeel en de plichtigheid. De visie daarover is niet altijd even duidelijk. Nochtans bestaat het contract in Hasselt. Mijnheer de minister, uit een aantal van uw brieven en berichten blijkt duidelijk dat beide elementen in handen zouden moeten zijn van de intercommunale. Ik verwijs naar de brief van 4 april 2002 waarin u uitdrukkelijk schrijft dat zowel de verbranding als de organisatie van de plichtigheid zelf met eigen personeel moet gebeuren. Het gaat daarbij om eigen personeel van het crematorium, niet om dat van een andere rechtspersoon op wie het crematorium als beheerder geen vat heeft.

Het geheel is onduidelijk en verwarrend. Een aantal besturen stelt zich vrij principieel op inzake de exclusiviteit. In de praktijk worden er echter ook andere interpretaties gegeven. In mijn regio zou met Havicrem een akkoord met een duurtijd van 1 jaar worden afgesloten. Dat is een tussenoplossing.

Mijnheer de minister, wat moet nu eigenlijk worden begrepen onder 'gemeentelijk beheer van een

Becq

crematorium' ? Beantwoordt een terbeschikkingstelling per crematie hieraan ? Kan er worden gesproken van een gemeentelijk beheer van een crematorium als aan een consortium van gemeenten enkel exclusiviteit wordt verleend voor de crematie ? Kan er worden gesproken van gemeentelijk beheer als enkel de verbranding in handen is van de overheid en niet de organisatie van de plichtigheid zelf ?

Beantwoordt de overeenkomst die in Hasselt werd afgesloten aan de huidige regelgeving en uw interpretatie ? Ook voor de nog af te sluiten overeenkomsten heeft dit consequenties. Op grond van uw administratief toezicht hebt u geen uitspraak gedaan. Betekent dit dat u het reglementair karakter van de overeenkomst in Hasselt aanvaardt ? Tijdens de onderhandelingen wordt immers steeds het argument gehanteerd dat wat in Hasselt kan, ook elders kan. Houdt dit in dat als er nu of op korte termijn andere overeenkomsten worden gesloten, u zult ingrijpen ? Bent u ook ten aanzien van Hasselt van plan op te treden ?

De voorzitter : De heer Laloo heeft het woord.

De heer Boudewijn Laloo : Sommige gemeenten hebben het voorbeeld van Hasselt nagenoeg klakkeloos overgenomen. Uit de persberichten blijkt echter dat de toezichthoudende overheid geen tijd zou hebben gehad om te reageren. Ik vraag me dan af hoe het zit met de beheersovereenkomsten die andere gemeenten afsluiten, die gebaseerd zijn op het contract van Hasselt en waarop u nog binnen de termijn kunt reageren.

De voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer Leo Peeters : Halle-Vilvoorde heeft met Havicrem geopteerd voor een intergemeentelijke vereniging en heeft op die manier de weg gevolgd die conform het decreet moet worden gevolgd. Op 7 november echter loopt de overgangperiode ten einde. In het dossier Hasselt heeft de voogdij niet gespeeld. Dat was niet altijd uw fout, mijnheer de minister. Op dit moment ligt het dossier-Brugge voor, dat een beetje als model naar voren wordt geschoven. De vraag is dan ook wat u met dit dossier zult doen. Dat zal immers een invloed hebben op wat wij nog kunnen doen. Welke mogelijkheden resten ons nog conform het decreet ? Wij waren goedgelovig, wilden volgens het decreet werken en hadden geopteerd voor de oprichting van een intergemeentelijke vereniging.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Ten eerste is er de federale wetgeving en de vraag welke houding we daartegenover aannemen. Ten tweede is er ook een zekere vorm van hilariteit omdat Hasselt een keuze heeft gemaakt. Ik begrijp dat men dan nogal makkelijk een voorveronderstelling maakt dat voor Hasselt milder wordt geoordeeld dan voor andere steden het geval zou zijn.

De discussie die momenteel wordt gevoerd over het beheer en de exploitatie van de crematoria, heeft alles te maken met de interpretatie van de begrippen die gehanteerd worden in de federale wet van 20 juli 1971, gewijzigd door de wet van 20 september 1998 en de uitvoeringsbesluiten.

Artikel 1 van de wet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging bepaalt : 'Enkel een gemeente of een vereniging van gemeenten kan een crematorium oprichten en beheren.' Krachtens een overgangsregeling, bepaald in artikel 33 van de wet van 1998, mogen de bestaande crematoria hun activiteiten blijven uitoefenen gedurende een termijn van 5 jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van de wet, dat wil zeggen tot en met 6 november 2003.

Wat de oprichting van nieuwe crematoria betreft, is er geen discussie mogelijk : enkel gemeenten en verenigingen van gemeenten komen daarvoor in aanmerking. Wat de bestaande crematoria betreft, kan er geen twijfel over bestaan dat privaatrechtelijk beheer verboden is na afloop van de overgangperiode, dus vanaf 7 november eerstkomend. Daarnaast is het voor de huidige eigenaar van de crematoria in Brugge, Hasselt en Vilvoorde onmogelijk om in Vlaanderen nog zogenaamde gemengde intercommunales op te richten. Uitsluitend gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in het kader van het decreet van 6 juli 2001 komen nog in aanmerking.

Dit hoeft niet onmiddellijk repercussies te hebben op de eigendomssituatie. De installatie kan in privaatrechtelijke handen blijven op voorwaarde dat het beheer en de exploitatie toekomen aan een openbaar bestuur. Het begrip beheer wordt getoetst aan de terminologie van het koninklijk besluit van 5 september 2001. Daarin is niet alleen sprake van crematie als een technisch gegeven, maar ook van de voorwaarde dat elke crematie moet gebeuren in omstandigheden die ethisch verantwoord zijn en getuigen van de aan de doden verschuldigde eerbied en van het respect dat ver-

Van Grembergen

eist is voor de nabestaanden en de kennissen van de overledene.

Dit is veel meer dan een zuiver materiële invulling. Iedereen heeft recht op een aantal persoonlijke ideeën over begravenissen. Naast de materiële uitvoering van een crematie is er ook een ethische invulling. Ik bepaal de vorm van die ethische invulling niet. Het gaat hier om een ethiek die reeds bestaat. De regels in verband met dit maatschappelijk gedragspatroon zijn in het verleden vastgelegd. De crematie wordt niet aan een privaatrechtelijke persoon toevertrouwd.

De overheid moet de installatie beheren. Dit omvat de technische infrastructuur en de lokalen waar de plechtigheden plaatsvinden. Voor alle duidelijkheid zal ik het begrip 'beheer van een crematorium' nogmaals toelichten.

Het beheer van een crematorium door een gemeente of door een intergemeentelijke samenwerking behelst in elk geval het beheer van een ontvangstruimte, van een zaal voor de plechtigheid, van de eigenlijke crematiezaal en van een lokaal voor de overhandiging van de as. Dit betekent dat de overheid in eigen beheer en met eigen personeel instaat voor de ontvangst van een lijk, voor de eigenlijke crematie van een lijk en voor de overhandiging van de as. De overheid biedt hierbij de garantie dat alle gezindheden de crematiezaal en de andere ruimtes kunnen gebruiken.

De overheid kan de andere aan een crematorium verbonden ruimtes, zoals de ruimte voor een koffietafel, beheren en uitbaten. Hierbij mag in geen geval sprake zijn van een gedwongen koppelvekoop. De nabestaanden die hun overledenen laten cremieren, kunnen geenszins worden gedwongen om gebruik te maken van de bijkomende dienstverlening, zoals een koffietafel, die in een crematorium wordt aangeboden. De andere activiteiten die met het overlijden en met de crematie verband houden, behoren met andere woorden niet tot de publieke taakomschrijving.

Gezien het belang van dit standpunt en van de hieruit voortvloeiende repercussies, heb ik besloten extern juridisch advies in te winnen. Naar alle waarschijnlijkheid zal ik dit advies eind volgende week ontvangen.

Ik heb dit advies om drie specifieke redenen gevraagd. Ten eerste, mijn persoonlijke mening is op de bestaande wetgeving gebaseerd. Ten tweede, het

dossier van het crematorium te Brugge ligt op mijn bureau. Ten derde, het dossier van het crematorium te Hasselt is al afgehandeld. Dit dossier is enkel aan de gouverneur van de provincie Limburg voorgelegd. Aangezien dit dossier nooit aan de minister van Binnenlandse Aangelegenheden is overgemaakt, heb ik hieromtrent geen beslissing moeten nemen.

Het feit dat in het kader van het administratief toezicht niet tegen de door de gemeenteraad van Hasselt afgesloten overeenkomst is opgetreden, houdt bijgevolg geen definitief standpunt in. Gezien de ontstane commotie en het politieke spel dat in dit verband wordt gespeeld, heb ik juridisch advies gevraagd. Iedereen weet dat ik liever voorzichtig optreed.

De afgesloten overeenkomst kan zeker geen verbintenissen ten laste van het nog op te richten intergemeentelijk samenwerkingsverband in Limburg inhouden. Tegen de beslissing van de Hasseltse gemeenteraad is geen klacht ingediend. De gouverneur heeft het dossier, dat niet verplicht naar de toezichthoudende overheid moest worden gestuurd, niet ambtshalve opgevraagd. Dit betekent niet dat de overeenkomst, in het licht van de bestaande wetgeving, zonder meer aanvaardbaar is. Voor ik een beslissing neem, zal ik het juridisch advies bestuderen.

Hetzelfde geldt voor het dossier van het crematorium te Brugge. Inmiddels is een klacht tegen de beslissing van de gemeenteraad ingediend. Ik heb contact opgenomen met de gouverneur van West-Vlaanderen om dit dossier op basis van het juridisch advies te behandelen.

Ik wil hier nog aan toevoegen dat Havicrem op geen enkele wijze buiten de regelgeving opereert.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de minister, ik zou nog een aantal opmerkingen willen maken.

Ten eerste, u zult het juridisch advies pas eind volgende week ontvangen. Ik vind het spijtig dat dit advies pas een tijdje na de vooropgestelde einddatum, 7 november 2003, zal aankomen. Op deze wijze blijft de rechtsonzekerheid bestaan.

Ten tweede, betekent dit dat de overblijvende crematoria beter op het juridisch advies wachten ? Ik kan enkel hopen dat u, op basis van dit juridisch advies, binnenkort duidelijkheid zult verschaffen bij de afgesloten overeenkomsten.

Becq

Mijnheer de minister, betekent dit dat u iets doet aan de situatie in Hasselt, als het juridisch advies anders is dan wat daar is overeengekomen ? Als u niets doet, betekent dat een discriminatie van de ene intercommunale tegenover de andere.

Minister Paul Van Grembergen : De wet is de wet. Als het juridisch advies zegt dat Hasselt fout is, dan zal ik niet aarzelen om daartegen op te treden. Zo eenvoudig is dat.

Mevrouw Sonja Becq : We kunnen maar hopen dat het advies duidelijk zal zijn.

Minister Paul Van Grembergen : Het advies zal zijn wat het zal zijn. Ik heb niet gevraagd om een advies dat in overeenstemming is met mijn ideeën.

De voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer Leo Peeters : We hebben te doen met een limietdatum, namelijk 7 november. We moeten deze week dus weten wat er te gebeuren staat, zonet zitten we in een vacuüm. Mijnheer de minister, u bent heel duidelijk en juridisch correct. Het verwondert me dan ook dat u een extern juridisch advies vraagt. U hebt nochtans alle instrumenten om juridisch op te treden.

Mijnheer de minister, aan wie wordt dat extern juridisch advies gevraagd ? Welk soort advies zal dat zijn ? Tegen volgende week wil ik graag weten of we daar nog terecht kunnen of niet.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Dit dossier heeft grote financiële implicaties voor gemeenten die samenwerken. Het wordt met een zekere arrogantie voor de privé-sector op tafel gelegd, en er wordt gejongleerd met vrij zware juridische procedures. De weg die we bewandelen, moet veilig zijn. Het zou me plezieren als ik daarbij enige steun krijg. Ik zal geen tijd laten verloren gaan met het oog op 7 november, en zal vragen of het advies niet nog vroeger kan worden gegeven.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de minister, er zal dus een tijdelijk vacuüm zijn ?

Minister Paul Van Grembergen : Dat is mogelijk. Hoogstens duurt het enkele dagen. Dat lijkt me een kleiner kwaad dan een beslissing te nemen die nadien groter onheil aanricht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verantwoordelijkheid van gemeenten voor eventuele fouten van gemeentelijke brandweerkorpsen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn-Debever tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verantwoordelijkheid van gemeenten voor eventuele fouten van gemeentelijke brandweerkorpsen.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een arrest van de rechtbank van eerste aanleg in Gent heeft een gemeente veroordeeld voor een fout die werd begaan door het brandweerkorps. Na een eerste interventie voorzag de brandweerdienst niet in een waakdienst om een mogelijke opflakking van de brand op te vangen. De rechtbank oordeelde dat de gemeente de plicht heeft te zorgen voor een deskundig brandweerkorps en dat ze aansprakelijk is voor de fouten of de ondeskundigheid van haar aangestelden.

Volgens de rechter is er geen verschil in deskundigheid tussen een beroepskorps en een vrijwilligerskorps. De brandweer handelde niet zoals van een gemiddeld brandweerkorps in dezelfde omstandigheden mag worden verwacht. De verzekeringsmaatschappijen weigerden te betalen in geval van een opflakking en dagvaardden al verscheidende gemeenten. De jacht op de gemeenten is geopend.

Preventiemaatregelen en nazorg kunnen opflakkingen tegengaan maar dit vraagt een verhoogde inzet van het personeel, die kleine of middelgrote korpsen niet kunnen leveren. Opzettelijke en zeer zware fouten bestraffen is evident, maar het bestraffen van gemeenten omwille van een tekort aan personeel en middelen lijkt ons minder aanvaardbaar. Bovendien zijn er heel wat onduidelijkheden over de bevoegdheden van de burgemeester over de brandweer. Ik verwijs hiervoor naar de nieuwe gemeentewet.

Gardeyn-Debever

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van die problemen ? Is er overleg met de verantwoordelijke federale minister ? Wat is uw standpunt tegenover deze problemen ?

Kunt u daarover duidelijkheid verschaffen aan de Vlaamse gemeenten ?

De voorzitter : De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Ik wil aansluiten bij de vraag van mevrouw Gardeyn met een voorbeeld uit de praktijk.

Wanneer een brandweerkorps voor een interventie wordt opgeroepen, gaat dat korps heel professioneel en deskundig te werk. Ik merk dat ook bij mijn brandweerkorps. Dat is tamelijk goed uitgebouwd en beschikt over voldoende infrastructuur en manschappen. De brandweer probeert de schade ten gevolge van bluswerken te beperken, om de mensen die door brand worden getroffen, extra leed te besparen.

Mijn brandweerkorps bluste tijdens de maand augustus een brand en op vraag van de verzekeringsmaatschappij werd geen extra blusmiddel gebruikt, waardoor de brand tijdens de nacht opnieuw opflakkerde. De brandweer moest dan ook een tweede keer ter plaatse komen om te blussen.

Indien zou blijken dat verzekeringsmaatschappijen systematisch gaan speuren naar mogelijke fouten tijdens bluswerken, zal dat tot gevolg hebben dat de brandweer steeds alles zal platblussen, zodat het openbaar bestuur niet aansprakelijk kan worden gesteld. Wij hebben als openbaar bestuur een degelijke verzekering afgesloten bij OMOB. Op die manier is de aansprakelijkheid van het stadsbestuur tot een minimum herleid.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we praten hier over een federale aangelegenheid. Bovendien hebben alle burgemeesters de plicht om te zorgen voor de veiligheid en de orde op hun grondgebied. De wet schrijft dat voor. Een burgemeester kan daartoe een brandweerkorps oprichten dat bestaat uit vrijwilligers, uit professionele brandweermannen of uit een combinatie van beide categorieën. Daarvoor moet natuurlijk ook in de nodige middelen worden voorzien, zodat de brandweer

naar behoren kan werken. Bovendien moet het bestuur ook zorgen voor een verzekering voor het brandweerpersoneel en voor de opdrachten die in functie van de gemeente worden uitgevoerd. Wanneer de burgemeesters en de gemeenten hun verantwoordelijkheid opnemen, wanneer het brandweerpersoneel een goede opleiding heeft gekregen op de brandweerschool, en wanneer de minister van Binnenlandse Zaken de toestand van 1830 wil aanpakken, kunnen we tot goede resultaten komen.

Er is ooit een minister van Binnenlandse Aangelegenheden geweest die de verantwoordelijkheden van de burgemeesters in een lijvig document heeft samengebracht. Het wordt tijd dat er eens wordt nagedacht over al die verantwoordelijkheden. Misschien kan de minister van Binnenlandse Aangelegenheden daarbij helpen. De rest moet op een ander bestuursniveau worden aangepakt.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het belangrijkste in deze kwestie is dat de bevoegdheidsverantwoordelijkheid voor de brandweer bij de federale regering ligt. Een deel van de vraag moet daarmee in verband worden gebracht.

De aansprakelijkheid van de gemeenten voor fouten van hun personeel is geen nieuw fenomeen. De lokale overheden oefenen hun publieke taak immers uit via natuurlijke personen, waaronder hun personeelsleden. Bij de uitoefening van hun taken is het onvermijdelijk dat er soms fouten worden gemaakt en dat er soms schade wordt berokkend. De gemeente wordt daarbij beschouwd als de werkgever of de aansteller en de personeelsleden als werknemers of aangestelden. De regelgeving in verband met de aansprakelijkheid staat in artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek.

Tot voor kort kon er nog een onderscheid worden gemaakt tussen statutaire en contractuele personeelsleden, waarbij de eerste werden beschouwd als organen van de gemeenten. Dat had als gevolg dat hun aansprakelijkheid beperkter werd opgevat dan die van de contractuele personeelsleden. Door een recente wetswijziging is dit onderscheid verdwenen. Door de wet van 10 februari 2003 over de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen werd immers uitdrukkelijk bepaald dat de gemeenten ook voor hun statutaire personeelsleden-organen als aanstellers aansprakelijk zullen zijn voor hun aangestel-

Van Grembergen

den. Daardoor is artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek ook volledig van toepassing op de statutaire personeelsleden en dus op alle gemeentelijke personeelsleden. Bij discussie moet de rechtbank daarover een uitspraak doen.

Mevrouw Gardeyn suggereert dat de door haar aangehaalde feiten een gevolg zouden zijn van een personeelstekort bij de Gentse brandweer. Ook hier komen we weer bij de federale bevoegdheden terecht. De personeelsformaties van de brandweerdiensten worden door gemeenteraden immers bepaald door de toepassing van federale normen. Volgens de Lambermontwet blijft de brandweer bovendien tot de bevoegdheden van de federale overheid behoren. De brandweer is dus niet geregionaliseerd.

Op dit ogenblik staan de federale normen in het KB van 6 mei 1971 tot vaststelling van de modellen van gemeentelijke reglementen betreffende de organisatie van de gemeentelijke en gewestelijke brandweerdiensten en in het KB van 8 november 1967 houdende voor vredestdij, de organisatie van de gemeentelijke en gewestelijke brandweerdiensten en de coördinatie van de hulpverlening in geval van brand.

Als een gevolg van de toepassing van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen is de federale overheid enkel verplicht de gewesten te betrekken bij het ontwerpen van die algemene bepalingen. De betrokkenheid van de gewesten is dus beperkt tot enkele specifiek opgesomde aspecten van het personeelsbeleid. Die aspecten staan in artikel 9, paragraaf 1 van de wet van 31 december 1963 over de civiele bescherming. Dat houdt in dat gewesten alleen moeten worden betrokken bij de besluiten die de koning vaststelt 'binnen de perken van dewelke de personeelsformatie, de bezoldigingsregeling en het administratief statuut, de weddenshaken, de toelagen en de vergoedingen worden vastgesteld, alsook de voorwaarden van werving, benoeming of bevordering voor het personeel van de openbare brandweerdiensten'.

Het brandweerbeleid zelf is ook nog steeds een federale aangelegenheid. De Vlaamse regering is daarvoor dus niet bevoegd. Ze kan ook geen beleidsmatig initiatief nemen in de materies waarbij ze wordt betrokken, tenzij ze daartoe wordt uitgenodigd naar aanleiding van een initiatief van de bevoegde federale minister. Het is dus de minister van Binnenlandse Zaken die daarover duidelijkheid moet verschaffen.

Gemeenten weten dat ze zich moeten verzekeren tegen hun aansprakelijkheidsrisico voor fouten van het brandweerpersoneel. De minister van Binnenlandse Zaken, bevoegd voor de brandweer, heeft hun vroeger al enkele keren via een omzendbrief aanbevolen om een algemene verzekeringspolis te nemen om alle aansprakelijkheidsrisico's van het brandweerpersoneel te dekken. Ik verwijs hierbij naar de omzendbrieven die hieromtrent werden verstuurd.

Als er problemen zouden zijn met de uitbetalingen, kan dit te wijten zijn aan de stipulaties van de polis zelf, zoals bepaalde uitsluitingen, of aan de niet ongebruikelijke onwil van verzekeringsmaatschappijen om zonder meer uit te betalen bij schadegevallen.

Ten slotte wil ik het nog hebben over de bevoegdheid van de burgemeester over de brandweer. Paragraaf 2 van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet legt de gemeenten de taak op te voorzien in een goede politie. Daaronder wordt onder meer het volgende verstaan : het nemen van de passende maatregelen om brand te voorkomen en het verstrekken van de nodige hulp om hem te doen ophouden. De opdracht tot het uitvoeren van de wetten en reglementen van de politie berust bij de burgemeester. De brandweerdienst valt dus onder de bevoegdheid van de burgemeester.

Nochtans is het gezag van de burgemeester te onderscheiden van het bevel van het diensthoofd en de leiding tijdens zijn interventie. De brandweerdienst staat op het veld niet onder het bevel van de burgemeester maar van het hoofd van de dienst, de officier die oordeelt over de aard en de omvang van het personeel en van het materieel dat ter plaatse moet worden gezonden naar aanleiding van het verzoek om hulp. Deze officier is verantwoordelijk op technisch en operationeel gebied. Uiteraard is de gemeente aansprakelijk voor zijn fouten in toepassing van artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek.

De bevoegdheid van de burgemeester betreft in eerste instantie het voeren van een degelijke preventieve controle op de naleving van de voorschriften inzake brandveiligheid. Bij onvoldoende controle kan, ingeval van schade, zijn aansprakelijkheid in het geding komen en dus de aansprakelijkheid van de gemeente, aangezien de burgemeester optreedt als orgaan van de gemeente.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Ik wil de minister bedanken voor dit uitgebreid en degelijk antwoord. Hij zal het me wellicht niet kwalijk nemen dat ik vandaag van hem persoonlijk wilde vernemen hoe de vork in de steel zit. Ik wist maar al te goed dat het hier gaat om een federale materie. Ik ben eigenlijk vooral bekommerd om plaatselijke situaties, waarbij vrijwilligers heel veel werk leveren om zich in te zetten voor de brandweer en daar eigenlijk niet voor worden beloond. Grote steden kunnen wel veel professioneel personeel inzetten maar kleine gemeenten hebben het een stuk moeilijker. Voor de kleine gemeenten is goede informatie heel belangrijk.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mevrouw Gardeyn wees erop dat we ook vrijwilligers hebben. Ik weet maar al te goed hoe we die mensen het best benaderen. Voor mij zijn dat ‘mijn jongens’ en ik weet wat ze doen, hoor.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de interpretatie van artikel 48 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Penris tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de interpretatie van artikel 48 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, artikel 48 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking bepaalt dat een provincie als niet-gemeentelijke deelnemer van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden geen kandidaat kan voordragen of benoemen die lid is van de gemeenteraad. Evenmin kan een gemeente een kandidaat voordragen

of benoemen die werknemer is van een niet-gemeentelijke deelnemer of er een mandaat waarnaemt.

In een brief van 25 september 2003 aan de bestendige deputatie van de provincie Vlaams-Brabant laat de minister met betrekking tot de invulling van de mandaten bij de intercommunale Interleuven weten dat hij bereid is artikel 48 op zo'n manier te interpreteren dat deze bepalingen enkel zouden gelden voor nieuwe benoemingen en dus niet voor reeds in dienst zijnde mandatarissen. Concreet deelt de minister aan de genoemde deputatie mee dat hij er zich niet tegen zal verzetten dat de thans in functie zijnde bestuurders bij de genoemde intercommunale, die tegelijkertijd gemeenteraadslid en provincieraadslid zijn, hun mandaat behouden tot de normale voleindiging van hun mandaat.

Uit de bewoordingen van de brief, onder meer de uitdrukkelijke verwijzing naar eerdere, blijkbaar mondelinge, toezeggingen tegenover vertegenwoordigers van streekontwikkelingsintercommunales, blijkt dat deze interpretatie erga omnes geldt. De interpretatie van de minister in de zaak-Interleuven is dus de interpretatie die inzake artikel 48 in het algemeen moet worden aangehouden.

Mijnheer de minister, ik stel me echter de vraag in hoeverre uw allerpersoonlijkste interpretatie verzoenbaar kan worden geacht met de geest van het decreet en met de uitdrukkelijke bedoeling van de decreetgever. De vraag is of u als minister met uw stelling het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, en dan meer bepaald artikel 48 ervan, niet uitholt.

De voorzitter : De heer Schepens heeft het woord.

De heer Cis Schepens : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil me aansluiten bij deze vraag om uitleg omdat er toch heel wat te doen is inzake dat artikel 48. Ik heb het er moeilijk mee dat mensen die in een gemeenteraad zijn verkozen en toevallig ook nog provincieraadslid zijn, niet meer kunnen worden afgevaardigd door hun gemeente. Toen ik hierover een vraag stelde aan de administratie, werd me gezegd dat deze bepaling voor bestaande intercommunales pas van toepassing werd in 2007. Dat komt nu ook hier tot uiting. Bijna alle bestaande intercommunales worden nu echter omgevormd : tegen november moeten hun statuten klaar zijn. Of ze allemaal klaar zullen zijn, is nog een andere zaak. Er worden nu echter nieuwe raden van bestuur en dergelijke samengesteld en dus krijgen we het probleem al in november 2003 op onze boterham. Ik herhaal nogmaals dat ik

Schepens

het er moeilijk mee heb dat gemeenteraadsleden die vanuit een gemeenteraad worden afgevaardigd, daar niet meer in kunnen zetelen als ze toevallig ook nog provincieraadslid zijn.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, deze vraag om uitleg is inderdaad verre van onbelangrijk. De vraag heeft een principiële onderbouw en dus is het goed dat ik er een strak maar ook principieel antwoord op geef.

Het standpunt dat ik inneem in een brief aan de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant is geïnspireerd door de mij sedert geruime tijd gesignaleerde moeilijkheden die de provincies en de gemeenten ondervinden om, rekening houdend met de cumulbeperking tot drie verenigingen, voldoende intercommunale kandidaat-bestuurders te vinden die niet tegelijkertijd de mandaten van provincieraadslid en van gemeenteraadslid uitoefenen. Dit is het gevolg van de inwerkingtreding van het decreet van 6 juli 2001 midden in een lopende legislatuur. De op dat ogenblik zetelende bestuurders zijn doorgaans mandatarissen die na de vorige gemeente- en provincieraadsverkiezingen op een rechtsgeldige wijze functies hebben opgenomen in de beide bestuursniveaus. Hun vervanging in de raden van bestuur wordt bemoeilijkt door het feit dat tal van hun collega's zich in dezelfde situatie bevinden.

Mijn interpretatie van het laatste lid van artikel 48 van het decreet beantwoordt ongetwijfeld aan de letter van de wet. Er is immers geen sprake van nieuwe benoemingen : de zetelende bestuurders behouden hun mandaat tot ze het, om welke reden ook, verliezen. Pas dan vindt een nieuwe benoeming plaats en speelt artikel 48 ten volle.

Ik meen dat ook de geest van de wet wordt gerespecteerd. U herinnert zich vast en zeker dat het oorspronkelijk ontwerp van decreet het verdere lidmaatschap van de provincies in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden uitsloot. Daaraan was toen logischerwijze het verbod gekoppeld voor leden van de bestendige deputatie en van de provincieraad om een bestuursmandaat op te nemen. In de loop van de parlementaire debatten werd de visie omtrent de samenstelling van de intergemeentelijke verenigingen bijgestuurd en werd toch nog een, zij het beperkte, plaats voor de provincies opengelaten. Vanzelfsprekend werd ook de onver-

enigbaarheid ten aanzien van de bestendige deputatie en van de provincieraad geschrapt.

De draagwijdte van het nog bestaande laatste lid van artikel 48 is evenwel onvoldoende ingeschat. Het in die tekst gehanteerde begrip 'niet-gemeentelijke deelnemer' kon in de oorspronkelijke tekst nooit op de provincie slaan omdat de provincie geen deelnemer kon zijn. In de gewijzigde context is dat wel het geval en onrechtstreeks komt de destijds niet langer gewenste onverenigbaarheid opnieuw opdagen.

Mijn letterlijke interpretatie van het laatste lid van artikel 48 komt daarom in de mate van het mogelijke tegemoet aan de wens van de decreetgever en is zeker niet te beschouwen als een uitholling van het decreet.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het zal met veel aandacht gelezen worden in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die het aanbelangt. Ik onthoud twee dingen. De juridische interpretatie laat ik aan de daartoe bevoegde instanties. Ik kan het alleen hebben over de politiek-pragmatische standpunten die u in dezen inneemt.

Uw motivering bestond uit twee delen. Ten eerste zijn er de moeilijkheden op het veld om voldoende mandatarissen te vinden om een aantal bestuursfuncties op te nemen. Ik weet niet of die moeilijkheden effectief zo groot zijn. Ik kan me niet voorstellen dat er zoveel gemeentelijke mandatarissen zijn die een dubbelmandaat bekleden, maar dat laat ik voor uw rekening.

Ik kan wel begrip opbrengen voor uw tweede argument, met name dat wij als decreetgever hebben ingegrepen in de loop van een aan de gang zijnde legislatuur. In zoverre is uw politiek-pragmatisch standpunt eventueel te verantwoorden.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Wanneer er zich problemen op het terrein voordoen, en men legt mij die voor, heb ik de opdracht om, kijkend naar het decreet en zonder de inhoud ervan te verraden, na te gaan of er oplossingen binnen de geest van het decreet mogelijk zijn. Dit is de ruimte die ik neem om een aantal problemen op te lossen zonder het decreet zelf aan te tasten, noch in hoofdlijnen, noch in bijzaken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Jan Penris, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de implementatie van Beter Bestuurlijk Beleid voor de beleidsvelden Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Smet tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de implementatie van Beter Bestuurlijk Beleid voor de beleidsvelden Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid.

De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, minister de minister, op 9 juli laatstleden hechtte het Vlaams Parlement zijn goedkeuring aan het ontwerp van decreet tot regeling van de strategische adviesraden en het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Samen met het nog te behandelen comptabiliteitsdecreet moeten deze decreten leiden tot een ingrijpende reorganisatie van de diensten van de Vlaamse overheid. Aldus voorziet het kaderdecreet bestuurlijk beleid in de oprichting van 13 zogenaamd homogene beleidsdomeinen samen met een reeks intern of extern verzelfstandigde agentschappen.

Het decreet tot regeling van strategische adviesraden zou moeten leiden tot een versobering van het adviesstelsel. Per homogeen beleidsdomein komt er één strategische adviesraad.

Bij de bespreking van het kaderdecreet bestuurlijk beleid verdedigde de CD&V-fractie de optie om de inwerkingtreding ervan te verdagen tot 1 januari 2006. Dat was geen vertragingstactiek, maar was wel ingegeven door het besef dat het praktisch onmogelijk zou zijn om de hele operatie op een correcte wijze afgerond te krijgen tegen 1 januari 2004. De regering heeft deze suggestie van de hand gewezen. De minister-president stelde daarbij dat de oprichtingsdecreten van de verzelfstandigde agentschappen voor 31 december 2003 zouden zijn gerealiseerd. Inmiddels nadert het jaareinde en

rijst de vraag in hoeverre de regering opgeschoten is met de aangekondigde reorganisatie van de overheidsdiensten.

Mijnheer de minister, binnen welk beleidsdomein zullen de beleidsvelden Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid worden ondergebracht ? Is daar reeds een definitieve beslissing over genomen ? Welke andere beleidsvelden zullen er in hetzelfde beleidsdomein ondergebracht worden ?

Per homogeen beleidsdomein kunnen intern en extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht. Welke agentschappen zijn in oprichting voor het beleidsdomein Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid ? Welke zijn intern of extern verzelfstandigd ? Om welke redenen werd voor een interne of een externe verzelfstandiging gekozen ?

Per homogeen beleidsdomein zou er een strategische adviesraad worden opgericht. Is die reeds in oprichting voor het beleidsdomein Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid ? In welke mate wordt de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur daarin geïntegreerd of zal de Hoge Raad apart blijven bestaan ?

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns : Mijnheer de voorzitter, waarom zullen een aantal externe organisaties in de toekomst interne organisaties worden ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, midden oktober 2003 heeft de Vlaamse regering de stand van zaken van het project Beter Bestuurlijk Beleid geëvalueerd en een aantal afspraken over de vooruitgang in dit dossier gemaakt.

Deze operatie heeft rechtstreekse gevolgen voor de 12.000 ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en voor de duizenden ambtenaren van de Vlaamse overheidsinstellingen. Over een operatie van dergelijke omvang moet uiteraard ernstig worden nagedacht. Bovendien was soms de indruk ontstaan dat de Vlaamse regering aarzelde om deze operatie uit te voeren.

Na het zomerreces heeft de Vlaamse regering een vergadering belegd om een beslissing ten gronde inzake Beter Bestuurlijk Beleid te nemen. De Vlaamse regering heeft toen besloten de hele operatie door te voeren.

Van Grembergen

Deze politieke beslissing is aan de veranderingsmanagers overgemaakt. De boodschap van de Vlaamse regering is duidelijk. Er is geen sprake van aarzeling. De veranderingsmanagers moeten zo snel mogelijk de nodige ontwerpen van oprichtingsdecreten opstellen. Deze ontwerpen moeten aan de bijzondere commissarissen worden overgemaakt. De bijzondere commissarissen moeten de ontwerpen screenen en nagaan of ze bij de reeds door het Vlaams Parlement goedgekeurde decreten, het kaderdecreet en het decreet op de adviesraden, passen. De ontwerpen moeten zo spoedig mogelijk aan de Raad van State worden voorgelegd. Zodra de Raad van State zich hierover heeft uitgesproken, kunnen ze in het Vlaams Parlement worden ingediend.

De Vlaamse regering heeft de veranderingsmanagers meegedeeld dat de ontwerpen van oprichtingsdecreten voor het einde van dit jaar klaar moeten zijn. Zodra de Raad van State zich hierover heeft uitgesproken, wil de Vlaamse regering de besprekingen in het Vlaams Parlement laten aanvangen.

De minister-president en ikzelf hebben de verschillende vakbonden eenzelfde bericht overgemaakt. Iedereen weet dat de vakbonden de partner vormen die, samen met de Vlaamse regering, voor een goede operationele werking instaat.

Dit is de politieke context van het dossier. Vanaf januari 2004 zal de Vlaamse regering de voorzitter van het Vlaams Parlement vragen om hiermee rekening te houden. Het spreekt vanzelf dat het Vlaams Parlement zijn eigen werkzaamheden regelt. De Vlaamse regering zal de voorzitter van het Vlaams Parlement evenwel vragen om al deze ontwerpen van decreet in een enkele commissie te laten behandelen. De leden van de andere commissies kunnen deze besprekingen uiteraard bijwonen.

Het is de bedoeling een systeem te creëren waarbij functionele ontwerpen van decreet niet in de afzonderlijke bevoegde commissies zouden worden behandeld. We moeten de filosofie van het kaderdecreet en van het decreet op de adviesraden hanteren. De volksvertegenwoordigers die de bespreking van beide oorspronkelijke decreten hebben bijgewoond, kennen deze filosofie. Indien een ontwerp van decreet in een andere commissie zou worden besproken, zouden ongetwijfeld valabele argumenten worden gehanteerd, maar zou tegelijkertijd het oorspronkelijk kader verloren kunnen gaan.

De Vlaamse regering zal de voorzitter van het Vlaams Parlement verzoeken hier rekening mee te houden. Het Vlaams Parlement beslist hierover uiteraard zelf. De Vlaamse regering is van mening dat dit de gepaste handelwijze zou zijn.

Het beleidsveld Binnenlandse Aangelegenheden, waar het stedenbeleid deel van uitmaakt, zal in het toekomstige ministerie van Bestuurszaken worden ondergebracht. Aangezien de Vlaamse regering heeft beslist alle taken en opdrachten met betrekking tot dit beleidsveld in een departement onder te brengen, zullen hiervoor geen verzelfstandigde agentschappen worden opgericht.

Het beleidsveld Binnenlandse Aangelegenheden omvat hoofdzakelijk beleidsondersteunende en slechts in beperkte mate beleidsuitvoerende taken en opdrachten. Krachtens het kaderdecreet betreffende het bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 horen die opdrachten in een departement thuis. Het onderscheid tussen beleidsuitvoering en -bepaling blijft hierbij behouden.

Artikel 4 van het kaderdecreet bepaalt dat de beleidsondersteunende taken aan de departementen worden toevertrouwd. Het gaat hier om regelgevende bevoegdheden, om taken met een beleidsimpact, om taken met een grote politieke gevoeligheid en om taken die een afweging van de belangen van de burger vergen.

Dit onderscheid sluit aan bij het primaat van de politiek. Enkel de beleidsuitvoerende taken kunnen door een verzelfstandigd agentschap worden uitgevoerd. Het huidige beleidsdomein Binnenlandse Aangelegenheden, met inbegrip van het stedenbeleid, omvat voornamelijk beleidsvoorbereiding en regelgeving.

Ik zal even toelichten hoe het toekomstig ministerie van Bestuurszaken zal worden gestructureerd. Het departement zal de volgende beleidsvelden omvatten : personeel en organisatieontwikkeling, informatie- en communicatietechnologie, facilitair management en binnenlandse aangelegenheden met betrekking tot de lokale besturen en de provincies.

Een aantal zaken zullen door IVA's worden uitgevoerd. Er komt een IVA voor het facilitair management van de Vlaamse overheid. Er komt tevens een IVA voor het personeel van de Vlaamse overheid. Een aantal zaken zullen dan weer door EVA's worden uitgevoerd. Er komt een EVA voor de recrutering en de selectie. Deze taak wordt momenteel door Jobpunt Vlaanderen uitgevoerd. Er komt

Van Grembergen

tevens een EVA voor geografische informatie, momenteel bekend onder de naam GIS.

Wat de indeling van het toekomstig ministerie van Bestuurszaken betreft, moeten we nog enig voorbehoud maken. De omvang van de horizontale dienstverlening van het beleidsveld bestuurszaken aan de overige beleidsvelden is nog niet duidelijk.

Net als de bevoegdheden van de minister-president, is bestuurszaken een horizontaal beleidsveld. De relatie tussen dit beleidsveld en de verschillende functionele ministers is nog niet definitief vastgelegd. In functie van de beslissing die de Vlaamse regering hierover zal nemen, wordt momenteel nog onderzocht of een aanpassing van de principieel uitgetekende organisatiestructuur vereist is. Dit onderzoek slaat op het agentschap voor het facilitair management en op het agentschap voor het Vlaams overheidspersoneel. Ik veronderstel dat iedereen de mogelijke relatie tussen dit departement en de andere departementen kan inschatten.

De keuze om de recrutering en de selectie van het overheidspersoneel en de geografische informatie door EVA's te laten verzorgen, is een gevolg van de betrokkenheid van externe partners. Zo is Jobpunt Vlaanderen een samenwerkingsverband tussen de Vlaamse overheid en de Vlaamse steden en gemeenten.

Ik ben me bewust van de organisatorische implicaties van de opname in het departement van het beleidsveld binnenlandse aangelegenheden met betrekking tot de organisatie en de werking van de lokale besturen en van de provincies. In dit departement komen immers beleidsvelden terecht die op de organisatie van de Vlaamse overheid zelf zijn gericht. Om die reden heb ik besloten dat de organisatie van het departement aan een aantal voorwaarden moet voldoen.

Ten eerste : binnen het departement moeten de taken inzake binnenlandse aangelegenheden in een herkenbare entiteit worden ondergebracht. Op die manier moet het mogelijk worden om een gecoördineerd beleid ten aanzien van de lokale besturen te verzekeren en om de dossierstromen te beheersen.

Ten tweede : het organogram van het departement moet de visibiliteit van de entiteit binnenlandse aangelegenheden voor de eigen doelgroepen, de gemeenten en de provincies, garanderen. De lokale besturen moeten weten waar ze terechtkunnen.

Ten derde : de leidende ambtenaren die de verantwoordelijkheid voor het beleidsveld binnenlandse aangelegenheden dragen, moeten in de beleidsraad zetelen. Ze moeten over een rechtstreekse rapporteringslijn naar de minister van Bestuurszaken beschikken. Wat beleidsmatige aangelegenheden betreft, moet de minister hen rechtstreeks kunnen sturen.

Overeenkomstig het decreet van 18 juli 2003 houdende de oprichting van strategische adviesraden is een ontwerp van oprichtingsdecreet met betrekking tot een strategische adviesraad voor het beleidsveld bestuurszaken voorbereid. De Hoge Raad voor het Binnenlands Bestuur heeft reeds advies over de ontwerptekst uitgebracht. De ontwerptekst stelt dat de strategische adviesraad Bestuurszaken advies verstrekt over aangelegenheden die betrekking hebben op het overheidsmanagement, op de bestuurlijke organisatie van de Vlaamse provinciale en lokale overheden en op hun interbestuurlijke relaties. Dit laatste punt omvat uiteraard de intergemeentelijke samenwerkingen.

De bevoegdheden van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur worden door de strategische adviesraad Bestuurszaken overgenomen. Met betrekking tot de overgangsbepalingen rijzen er geen problemen. De ontwerptekst stelt duidelijk dat de Hoge Raad voor het Binnenlands Bestuur zijn werkzaamheden voortzet tot de strategische adviesraad Bestuurszaken formeel wordt geïnstalleerd.

Mevrouw Dominique Guns : Mijnheer de minister, ik vraag me nog steeds af waarom bepaalde externe organisaties plots het statuut van een IVA zullen krijgen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Tijdens de besprekingen is steeds dezelfde basisfilosofie gehanteerd. Wat verzelfstandiging betreft, genieten IVA's de voorkeur. De overheid moet haar eigen verantwoordelijkheden opnemen. Enkel indien met externe partners wordt samengewerkt, moeten EVA's in het leven worden geroepen.

De volgorde is duidelijk. Het departement staat het dichtst bij het beleid. De EVA's komen pas na de IVA's. Het Vlaams Parlement moet controle kunnen uitoefenen en moet inspraak hebben. Hoe dichter een agentschap bij de basisstructuur staat, hoe gemakkelijker de controle en de inspraak kunnen worden verwezenlijkt. Slechts indien externe

Van Grembergen

factoren een rol spelen, zal voor EVA's worden gekozen. Daarom heeft de Vlaamse regering die beslissing genomen.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord. Ik ben het volledig eens met zijn inleiding : de omvang van deze operatie en de impact op de betrokken diensten mag zeker niet worden onderschat. Ik heb evenwel de indruk dat de timing toch enigszins werd onderschat. Indien we operaties van deze omvang willen doorvoeren, kunnen we hier beter voldoende tijd voor uittrekken. De degelijkheid van de dienstverlening mag immers niet in het gedrang komen.

Op dit ogenblik heerst heel wat ongenoegen en twijfel binnen de administratie. De aarzeling van de Vlaamse regering zou de motivatie op de werkvloer kunnen aantasten. Op die manier hebben de aangekondigde wijzigingen al een zekere impact gehad. Het spreekt vanzelf dat we dit dossier zullen blijven opvolgen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : De Vlaamse regering wil het decretaal kader voor het beter bestuurlijk beleid nog voor de Vlaamse verkiezingen voltooien. Deze opdracht valt onder de verantwoordelijkheid van de minister-president en onder mijn eigen functionele verantwoordelijkheid.

Benoemingen, een delicaat gegeven dat vaak tot beschuldigende suggesties leidt, zullen in de loop van deze legislatuur niet meer gebeuren. Een aantal mensen is van mening dat de Vlaamse regering gebruik wil maken van deze operatie om bepaalde politieke groepen achter te stellen. Tijdens de commissiebesprekingen heb ik dergelijke opmerkingen gehoord. Ik kan iedereen verzekeren dat de betrokken ambtenaren niet meer tijdens deze legislatuur zullen worden benoemd. Het vernieuwde Vlaams Parlement en de nieuwe Vlaamse regering zullen verantwoordelijk zijn voor de invulling van het operationeel kader.

Hetzelfde geldt voor de verloningen. Van zodra het decretaal kader is geschetst, kan dit gegeven verder worden ingevuld. In een electorale periode lijkt dit me de meest behoorlijke handelwijze.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de timing van totstandkoming van het gemeente- en provinciedecreet

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Loones tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de timing van totstandkoming van het gemeente- en provinciedecreet.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, het ziet er niet goed uit voor ons nieuw gemeentedecreet. Ik weet niet hoe we dit best zouden aanpakken. We zouden de minister echter willen steunen. We weten dat hij de hoofdprincipes van het nieuw gemeentedecreet nog voor het einde van de huidige legislatuur wil laten goedkeuren.

Het nieuw gemeentedecreet is zeer belangrijk, want het maakt deel uit van het regeerakkoord en van het aanvullend regeerakkoord van 2001. Binnen de Vlaamse regering bestaat hierover een politiek akkoord. De consultatierondes zijn voorbij. Plots krijgen we te horen dat het allemaal toch wat te moeilijk is. Omwille van een aantal redenen zou het nieuw gemeentedecreet toch niet tot stand kunnen komen.

De hele kwestie zou politiek zeer gevoelig liggen. Indien de Vlaamse regering politiek gevoelige zaken niet meer wil realiseren, zijn concrete realisaties natuurlijk ver van ons verwijderd. Het is net omdat deze zaak politiek gevoelig is, dat de Vlaamse regering haar akkoord zou moeten uitvoeren.

Het akkoord inzake het gemeentedecreet zou nog moeten worden verfijnd. Indien dit argument klopt, vraag ik me af waarom we nog een Vlaams Parlement hebben. Mijns inziens zijn de leden van deze commissie klaar om dit dossier te behandelen. Ter voorbereiding heeft iedereen al stapels documentatie ontvangen. De pro's en contra's zijn bekend, en de politieke lijnen zijn getrokken. Enkel de beslissingen moeten nog volgen.

Loones

Onlangs heeft de minister-president in Villa Politica verklaard dat het wat vervelend zou zijn dat politici zich vlak voor de Vlaamse verkiezingen nog wat met zichzelf bezig zouden houden. Dit dossier slaat evenwel niet op de Vlaamse verkiezingen. Het gaat om de gemeenteraadsverkiezingen. Indien we de discussie blijven uitstellen, dreigen de uiteindelijke beslissingen vlak voor die gemeenteraadsverkiezingen te worden genomen.

Aangezien de gehanteerde argumenten niet kloppen, vraag ik me af wat dan wel de grondslag van de problemen vormt. Is er weer weerstand tegen het cumulverbod gerezen? Is dit monster van Loch Ness weer eens opgedoken? Zijn de meerderheidspartijen het niet langer eens over het verbod voor burgemeesters en schepenen om in het Vlaams Parlement te zetelen? Hoewel ik zelf tot deze geprivilegieerde kaste behoor, heb ik hier psychisch afstand van genomen. Mijns inziens moet het cumulverbod worden ingevoerd. Een scheiding der mandaten dringt zich op.

Het gerucht doet de ronde dat Agalev een aantal waarborgen inzake de hervorming van het kiesstelsel vraagt. Wordt het dossier door de eventuele overschakeling van het systeem D'Hondt naar het systeem Imperiali geblokkeerd? Worden hier misschien andere zaken aan gekoppeld? Worden verschillende elementen en toegevingen weer met elkaar versmolten?

Mijn partij heeft zich officieel tegen de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters uitgesproken. Dit betekent niet dat we de discussie hier niet kunnen voeren. Tenslotte gaat het hier om een punt uit het regeerakkoord. We mogen niet vergeten dat het gemeentedecreet eigenlijk de uitvoering betekent van wat Vlaanderen in het kader van het Lambermontakkoord heeft verkregen. De minister is hier steeds trots op geweest. In zijn ogen gaat het hier om de binnenlandse onafhankelijkheid.

De Vlaamse regering is eigenlijk verplicht om de resultaten van het Lambermontakkoord nog tijdens deze legislatuur in de praktijk te brengen. Ik ben er trouwens van overtuigd dat de minister deze mening deelt.

Voormalig minister Sauwens heeft de voorbereidingen van het nieuw gemeentedecreet aangevat. Ik kan me inbeelden dat de minister het niet volledig eens was met het oorspronkelijk voorstel en bijgevolg voor een aantal verfijningen heeft gekozen. Mijnheer de minister, we willen u steunen. In-

dien u suggesties hebt, zullen we hier zeker op ingaan. Aangezien het hier geen interpellatie betreft, kan ik geen motie indienen en de mening van de andere partijen niet vragen. Persoonlijk vind ik dat u het verplicht bent aan uzelf en aan de waardigheid die u als minister van Binnenlandse Aangelegenheden bekleedt om u niet tot de standpunten van de andere Vlaamse meerderheidspartijen te beperken, maar om zelf een degelijk antwoord op deze vraag om uitleg te geven.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, tot onze grote verbazing hebben de andere leden van mijn fractie en ikzelf in een persbericht gelezen dat het nieuw gemeentedecreet, een van de belangrijkste thema's in het Vlaams regeerakkoord, er niet komt. Het nieuw gemeentedecreet is steeds een van de paradepaardjes van de Vlaamse regering geweest. Telkens als het bestuurlijk beleid ter sprake kwam, is hier opnieuw mee uitgepakt. Dit voornemen is zelfs in het aanvullend regeerakkoord bekrachtigd.

Ik vraag me af waarmee de Vlaamse regering de leden van deze commissie 4 jaar lang heeft beziggehouden. Waren de vergaderingen van deze commissie slechts bezigheids therapie? We hebben het hier over de volksraadpleging, over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters en over het ontwikkelen van een sterkere democratie gehad. Blijkbaar maakten al deze discussies deel uit van een bezigheids therapie. De Vlaamse regering heeft hier eens te meer bewezen dat ze veel belooft, veel aankondigt en veel verwachtingen oproept, maar dat het in de praktijk steeds om het monster van Loch Ness blijkt te gaan.

Mijnheer de minister, u hebt zich voorgenomen een Vlaamse bevoegdheid concreet in te vullen. De lokale besturen hebben deze concrete invulling trouwens hard nodig. Ik verwijt u persoonlijk dat die invulling er niet komt. Nu het uur van de waarheid aanbreekt, trekt u zich terug. U laat de lokale besturen in het ongewisse, en u laat ze in de kou staan.

Mijnheer de minister, hetzelfde geldt voor het financieel beleid. Bij mijn vragen over het bestuursakkoord heb ik gezegd dat u uw liefde verklaart en vervolgens vreemdgaat. Nu zeg ik dat u vreemdgaat en zich vervolgens terugtrekt. Dit stemt tot nadenken.

Van der Poorten

Het is allemaal zeer typisch voor de Vlaamse regering. Er is veel geblaat, maar weinig wol. Zoals de heer Loones al heeft opgemerkt, bent u het aan uzelf verplicht het nieuw gemeentedecreet tot stand te brengen. Indien dit niet gebeurt, gaat u, als minister van Binnenlandse Aangelegenheden, compleet af.

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de voorzitter, ik kan me enkel aansluiten bij de vorige sprekers. Het nieuw gemeentedecreet en het hiermee samenhangend nieuw provinciedecreet vormen niet enkel een symbooldossier, voor de lokale besturen is deze kwestie van groot belang. Bovendien is dit dossier het vlaggenschip van de nieuwe bevoegdheden van het Vlaams beleidsniveau.

Aangezien Vlaanderen door middel van deze decreten zijn volwassenheid moet bewijzen, heb ik nooit voor overhaasting gepleit. Het is duidelijk dat we inzake decreten met dergelijke draagwijdte en symboolwaarde niet over één nacht ijs mogen gaan. Deze decreten mogen niet het resultaat van kunst- en vliegwerk zijn.

We hebben er alle begrip voor dat deze decreten twee maanden na het Lambermontakkoord niet op tafel lagen. We hebben alle begrip voor het lange overleg dat met verenigingen als de VVSG en de VVP is gepleegd. We begrijpen waarom de Vlaamse regering op de resultaten van het kerntakendebat wilde wachten. Indien we de huidige legislatuur zonder een nieuw gemeente- of provinciedecreet zouden afsluiten, zouden we, wat de Vlaamse volwassenheid betreft, slechts een pover signaal geven.

Er circuleren al heel wat teksten en ideeën. Of we het met al deze teksten en ideeën eens zijn, doet niet ter zake. Zoals de heer Loones daarnet al heeft gezegd, moet dit dossier verder worden besproken. Indien we dit dossier tot na de komende Vlaamse verkiezingen in de koelkast stoppen, beschouw ik dit als een regelrechte afgang.

Mijnheer de minister, bij mijn weten hebt u nooit letterlijk gezegd dat de kiezer u aan het einde van uw mandaat op deze zaak mag afrekenen. Premier Verhofstadt heeft ooit verklaard dat hij op de verkiezingsresultaten van het Vlaams Blok mocht worden afgerekend, maar dat is een andere zaak. U hebt meer dan eens verklaard dat het nieuw ge-

meente- en provinciedecreet voor u van wezenlijk belang is. Ik ben zeer benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik zal deze belangrijke vraag in alle openheid beantwoorden.

Tijdens deze legislatuur zijn het decreet op de intergemeentelijke samenwerking, het nieuw Gemeentefonds, het nieuw Stedenfonds en de toezichtsdecreten behandeld en goedgekeurd. Het decreet op de begraafplaatsen en het decreet op de eredienszaken zullen naar alle waarschijnlijkheid nog voor het einde van de legislatuur worden behandeld en goedgekeurd. Los van het gemeentedecreet, het provinciedecreet en de twee kiesdecreten, die nog niet tot stand zijn gekomen, kan ik moeilijk zeggen dat ik een ledige periode achter de rug heb.

Ik ben ook verantwoordelijk voor het beter bestuurlijk beleid. Daarover zijn 36 decreten in de maak. Ik weet niet of ik daarop zal afgaan, ik zal mezelf daarop in ieder geval niet beoordelen. Ik weet wat ik heb gedaan.

De verantwoordelijkheid die aan Vlaanderen is toevertrouwd om zijn eigen bestuur te organiseren, heb ik altijd heel belangrijk gevonden. Die verantwoordelijkheid is belangrijk genoeg om niet overhaast te werk te gaan, maar om op een degelijke wijze voor te bereiden, te bespreken, uit te praten en politiek te beslissen. Vlaanderen is door de Lambermontakkoorden bevoegd geworden voor de organisatie van zijn eigen binnenlands bestuur volgens zijn eigen inzichten. Onmiddellijk nadat we die bevoegdheid hebben gekregen, heb ik ze gebruikt om daar werk van te maken. Van bij de aanvang heb ik ervoor gekozen om drie coherente werkstukken te maken die de organisatie en de werking van de lokale en provinciale besturen regelen, namelijk een gemeentedecreet, een provinciedecreet en een decreet op de verkiezing van de lokale besturen en de provincieraden.

Het ontwerp van gemeentedecreet werd door de Vlaamse regering principieel goedgekeurd op 19 juli 2002. Ik ben in functie getreden in juni 2001, en een jaar later werd het al goedgekeurd. Nadien werd het voor advies overgemaakt aan de SERV, de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur en aan het comité C, voor onderhandelingen met de erkende vakbonden en de lokale werkgevers.

Van Grembergen

Op 8 november 2002 besliste de Vlaamse regering het advies van de Raad van State in te winnen. Ondertussen hadden verschillende gesprekken plaats met de vertegenwoordigers van de lokale besturen en de beroepsfederaties van gemeentebesturen. Uit de besprekingen met de lokale besturen bleek dat die het voor 80 percent eens waren met de keuzes die we zouden nemen in de decreetgeving. Er waren politieke discussies, zoals die ook in het parlement zullen plaatshebben. Ze gingen over de mogelijke rechtstreekse verkiezing, over de politieke verantwoordelijkheid van de gouverneurs en over de verantwoordelijkheid van de secretarissen. We hebben veel tijd uitgetrokken voor die besprekingen. Uiteindelijk hebben we decretale voorstellen geformuleerd.

Telkens leidden die gesprekken tot aanpassingen en werden de initiële teksten bijgeschaafd en verfijnd, zonder ze aan het regeerakkoord, waarin de hoofdlijnen van die decreten waren bepaald, te toetsen. Ik heb me in deze zaak opgesteld als een correct uitvoerder van de politieke afspraken die tussen vier partijen waren gemaakt. Ik heb inderdaad persoonlijke gevoeligheden, maar daar ging het niet over. In de eerste plaats wilden we goede decreten, die aan het regeerakkoord moeten worden getoetst en die aan allerlei discussies moeten worden onderworpen.

Uiteindelijk duurde het nog acht maanden, tot juli 2003, vooraleer de Raad van State zijn advies overmaakte, dat overigens vrij positief was. Op 12 september 2003 kon ik een afgewerkt werkstuk voorleggen aan de Vlaamse regering, dat rekening hield met de opmerkingen van de Raad van State.

Het ontwerp van provinciedecreet en het ontwerp van kiesdecreet volgden een vergelijkbaar traject. De ontwerp teksten zijn zover gevorderd dat ik aan de Vlaamse regering kan voorstellen om ze voor advies aan de Raad van State over te maken. De Vlaamse regering moet dan over dit voorstel beslissen.

Het is ook goed dat de besluitvorming op regeeringsniveau over de drie ontwerpen van decreet parallel verloopt omdat ze inhoudelijk samenhangen, en omdat er een politiek akkoord was dat ze als een geheel zouden worden beschouwd. Ook hierin volg ik correct de afspraken die in de meerderheid werden gemaakt.

Wat voorligt, is in overeenstemming met het Vlaams regeerakkoord van 13 juli 1999 en het aan-

vullend regeerakkoord van 9 juli 2001. Deze ontwerpen van decreet werden bovendien verschillende malen besproken, getoetst en bijgestuurd op de ministerraad. Ik heb dus mijn deel van het werk gedaan.

Naargelang de tijd verstrijkt, is er een evolutie merkbaar in de politieke inschatting van de verschillende politieke partijen. In de VVSG worden opmerkingen gemaakt die niet in overeenstemming zijn met de politieke afspraak die in de Vlaamse regering werd gesloten. De gemeentelijke en provinciale mandatarissen nemen niet dezelfde houding aan als hun partijen op het Vlaamse niveau. Ik beoordeel dat niet, ik stel dat alleen vast.

Ook de standpunten van volksvertegenwoordigers en burgemeesters van de verschillende partijen over de rechtstreekse burgemeestersverkiezingen lopen niet gelijk met de verklaringen van de Vlaamse regering en de regeerakkoorden. De resultaten van de recente federale verkiezingen zijn daar waarschijnlijk niet vreemd aan. Een besluitvormingsproces vraagt veel tijd. Bovendien zal het parlement pas in het voorjaar van 2004 de bespreking van de drie ontwerpen van decreet kunnen aanvatten.

Mijnheer Loones, u zegt dat ik altijd een hoofdpunt heb gemaakt van goed decretaal werk, zeker als het over onze eigen institutionele bevoegdheden gaat. In een periode waar het niet meer over de aard, de kwaliteit en de inhoud gaat, maar over de politieke houdingen, moeten we dit belangrijk werk voorleggen aan het parlement met het risico dat er niet veel van terecht komt. We moeten dit kunnen doen in alle sereniteit en met een voldoende sterk politiek draagvlak, want het gaat over onze institutionele bestuursvorm, over de gemeenten en de provincies, die de basis zijn van onze democratie.

Die inschatting is mijn verantwoordelijkheid. We mogen niet alleen oor hebben voor grote verklaringen. Als ik merk dat deze hervorming dreigt te stranden op politiek gehakketak, zal ik de ontwerpen van decreet niet in het parlement indienen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister, onze vraag is hoe we u kunnen helpen bij het verzilveren van wat uzelf ongetwijfeld ook als een van de kroonjuwelen van uw werk beschouwt. Uw antwoord is dat u capituleert. Het spreekt voor zich dat u niet alleen op dit ontwerp van decreet zult worden afgerekend, maar de verwachtingen waren

Loones

toch hooggespannen over dit kroonjuweel van onze binnenlandse onafhankelijkheid. We stellen nu vast dat de regering faalt, want ze kan het niet eens worden over een goedgekeurd project.

U hebt gezegd dat het advies van de Raad van State in september klaar was en dat dit punt tot tweemaal toe werd geagendeerd op de Vlaamse regering eind september. Daar is toen het gehakketak begonnen. Mijnheer de minister, het zou u siëren als u toegeeft dat de partijen het onderling niet meer eens raken, en dat de Vlaamse regering op een belangrijk punt uit haar regeerakkoord strandt. Ik betreur dat.

De reden die u daarvoor opgeeft, is niet helemaal juist. U zegt dat u niet wilt riskeren dat er van het paard maar een ezel overblijft door de besprekingen in het parlement. De beste waarborg voor een goede uitvoering van een ontwerp van decreet is de bewaking door degene die het belichaamt.

Mijnheer de minister, bij een volgend regeerakkoord onder een volgende minister van Binnenlandse Zaken zal dezelfde gedrevenheid er niet meer zijn. Ik beschouw u als de man van de 'vrije gemeentenaren', met waarborgen voor de terechte autonomie van gemeenten. Andere krachten zullen dit waarschijnlijk verbrodden, veeleer dan het dreigt verbrod te worden door de bespreking in het Vlaams Parlement. Als daar werkelijk belang aan wordt gehecht, dan zal die bespreking heel spoedig kunnen beginnen en tijdig worden afgerond. We kunnen niet anders dan het falen van deze regering vaststellen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de stand van zaken in het Elia-dossier einde oktober 2003

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Smet tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de stand van zaken in het Elia-dossier einde oktober 2003.

De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het dossier over de compensaties voor het verlies van dividenden door de lokale besturen heeft de federale premier in oktober vorig jaar voorgesteld om dat te doen via de Elia-heffing. Het is algemeen bekend dat het einde van oktober een belangrijke vervaldag is in het Elia-dossier.

Mijnheer de minister, ook u hebt in antwoord op mijn interpellatie over een belangrijk moment gesproken. Er werd een duidelijke oplossing voor de lokale besturen in het vooruitzicht gesteld. Op 22 oktober zei de fractievoorzitter van de VLD in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement dat de federale minister van Energie de komende dagen een beslissing zou nemen.

Ik hoor dat er bij de opmaak van de begrotingen op het lokale niveau heel wat ongerustheid is. Sommige gemeentebesturen achten het niet haalbaar om een begroting in evenwicht voor te leggen zonder ingrijpende besparingen en afvloeiingen.

Mijnheer de minister, is er een oplossing uitgewerkt, en zo ja, wat zijn daarvan de krachtlijnen? Wellicht is dit de laatste keer dat ik u met deze vraag lastigval. Als u negatief antwoordt, dan zal dat desastreuze gevolgen hebben voor de lokale besturen.

De voorzitter : De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de minister, we wensen duidelijkheid. Het is geen 5 voor 12, het is een honderdste van een seconde voor 12. De gemeenten zijn al in overtreding met de wettelijke bepalingen over de goedkeuring van de begroting. Die stipuleren dat dit de zoveelste week van oktober moet gebeuren, maar iedereen weet dat dit vrij wordt geïnterpreteerd.

Gisteravond heb ik in ons schepencollege gezegd dat de begrotingsbesprekingen voor 2004 voorlopig worden opgeschort omdat we over onvoldoende informatie beschikken om die te laten goedkeuren. Ik heb gegevens opgevraagd van verschillende West-Vlaamse energie-intercommunales. Alle West-Vlaamse gemeenten ontvangen samen 33 miljoen euro minder van de energie-intercommunales voor 2004. In 2005 loopt dat op tot 50 miljoen euro. Dat betekent 63 euro per inwoner in 2003, 33 euro in 2004, en opnieuw een halvering in 2005. Mijnheer de minister, wij vragen daarover duidelijkheid.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister, de gemeenten zijn gelukkig omdat er een begin is gemaakt met een compensatie. Dat is het enige positieve nieuws. Voor de rest sluit ik me aan bij de zorgen die hier werden verwoord. De gemeenten willen weten hoeveel ze kunnen inschrijven in de begroting. Zolang ze dat niet kunnen, is het moeilijk om op die begrotingen toe te zien. Ook de intercommunales kunnen hier geen antwoord op geven. Ze verwijzen naar een belofte die werd gemaakt in een regeerakkoord. Dit tekent de negatieve houding die er bestaat tegenover de politieke klasse. Daarom moet die politieke klasse ervoor zorgen dat dit niet te lang aansleept.

De voorzitter : De heer Laloo heeft het woord.

De heer Boudewijn Laloo : We onderschatten de financiële gevolgen nog steeds. Destijds werd in de begrotingsonderrichtingen die naar de gemeenten werden gestuurd, gezegd dat ze in een meerjarenplanning een percentage moesten hanteren inzake de te verwachten daling van dividenden. Achteraf werd gezegd dat we zelf contact moesten opnemen met de elektriciteitsintercommunales om meer te weten te komen. Hadden we die percentages aanvankelijk gehanteerd, dan zou dat een ander beeld geven.

De stad Brugge valt van 8 miljoen euro aan elektriciteitsdividenden terug op 700.000 euro voor volgend jaar. Ik vraag me af hoe de stad dat verschil moet recupereren.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : We horen overal en van iedereen hetzelfde geluid. Het is voor de gemeenten niet meer te doen. Er moeten heel dringend maatregelen worden genomen. We kunnen de loze bewoordingen niet langer aanvaarden. Ik beschuldig de premier van een nalatige houding ten aanzien van de gemeentebesturen. Wat kan het een haan schelen dat hij op een mesthoop staat, als hij maar kan kraaien.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb in deze zaak altijd de belangen van de gemeenten verdedigd. Ik heb nooit gewild dat de gemeenten oren worden aangenaaid in het Elia-dossier. In de programmawet van 2002, in

de regeerverklaring van de nieuwe regering in 2003 en in de programmawet van 2003 staat dat er compensatie komt voor het geleden verlies van de gemeenten. In een schriftelijk engagement aan de Vlaamse regering verzekert de eerste minister dat de federale regering instaat voor een regeling van de volledige compensatie van het verlies. Het is goedgekeurd bij wet, het is genotuleerd, er is briefwisseling over gevoerd, en het is nog steeds niet geregeld. Ik blijf dus aandringen bij de federale regering op een oplossing van dit probleem.

Enkele weken geleden werd meegedeeld dat die oplossing eind oktober zou worden gegeven. Op een vraag van de heer De Smet heb ik dit trouwens in deze commissie al gezegd. Het is nu begin november. De besprekingen zijn bezig, maar ik heb geen signaal, buiten wat in de kranten wordt gemeld, over de grootte van de compensaties.

De federale regering moet vrij snel een antwoord geven omdat alle gemeenten volgens de gemeentewet gehouden zijn om hun begrotingen in november of december, voor het einde van het jaar dus, goed te keuren. Ik besef goed dat gemeentebesturen en gemeenteambtenaren in grote verwarring zijn over wat er nu in hun begrotingen moet worden ingeschreven. U zult begrijpen dat ik in deze zaak niet de bestuurder ben van het apparaat, maar degene die met u ijvert voor het nakomen van de gedane engagementen en akkoorden.

Het lijkt me noodzakelijk dat de vragen die hier met kracht worden geformuleerd, met evenveel kracht zouden worden geformuleerd in het federale parlement en dat daar een antwoord op wordt gegeven. Ikzelf heb het Gemeentefonds met grote kracht verdedigd en ingevuld ten aanzien van de gemeenten. Er is weliswaar een beperkte vermindering van wat in het decreet op het Gemeentefonds wordt bepaald, in de relatie tot de economische situatie. Dat zal bij de begrotingsbespreking aan bod komen. Onze dotatie aan de gemeenten is ook afhankelijk van de algemene economische situatie en het BNI. Dat is de houding die we hebben aangenomen.

Tot mijn spijt zijn de besprekingen om uitvoering te geven aan de federale programmawet momenteel nog steeds niet beëindigd, ondanks de genomen beslissing door het Overlegcomité van 22 september. Ook op het Overlegcomité, waar de problemen tussen de verschillende regeringen en entiteiten van de federale staat aan bod moeten komen, werd dit door ons aan bod gebracht. Mijn kabinet is ervan op de hoogte dat de federale overheid de laatste weken druk bezig is om een sluiten-

Van Grembergen

de oplossing te geven aan het federale engagement. De oplossing, uitgewerkt in het Overlegcomité, is echter juridisch uiterst complex. Men deelt me mede dat de federale regering zich deze week nogmaals buigt over dit dossier en het hoopt rond te krijgen.

Heb ik daar nu vertrouwen of wantrouwen in ? Ik ga uit van gegeven engagementen en gesloten akkoorden. Als ik vandaag niet meer uitga van gesloten akkoorden, accepteer ik reeds de situatie. Dat zal ik niet doen ! Ik heb begrip voor de complexiteit van het probleem. In het Franstalig landsdeel heeft men geen enkele behoefte aan een dringende oplossing. Als de Franstaligen al meemarcheren in een oplossing, mag voor hen 4,3 evengood 2,2 euro zijn. Wij gaan echter uit van de volledige compensatie.

Er is echter een diabolisch gegeven. Wanneer ik als minister van Binnenlandse Aangelegenheden en handelend als een soort vertegenwoordiger van de gemeenten, eis dat de volledige compensatie gebeurt, zijn er anderen die dan zeggen dat de verhoging van de elektriciteitskosten het gevolg is van het feit dat de Vlaamse gemeenten compensatie eisen voor de verloren dividenden. U begrijpt in welke diabolische positie men én de gemeenten én de Vlaamse regering plaatst. Men zal het rechtstreeks verband leggen met de verhoging van de elektriciteitskost, want omdat de gelden moeten worden overgemaakt aan de gemeenten moeten ze uiteindelijk ook eerst binnenkomen.

Ook dat is deel van de politieke discussie. Ik heb er geen belang bij u iets anders te vertellen. Ik eis dus de uitvoering van het akkoord met alle complicaties eraan gekoppeld. Dit is het basisstandpunt dat ik altijd heb verdedigd en ook de komende dagen verder zal verdedigen.

Er is momenteel sprake van een heffing van 4,3 euro per megawattuur. Ik kan nog geen uitspraak doen over het definitieve bedrag dat de gemeenten zullen ontvangen en evenmin over de vraag wanneer de gemeenten de opbrengsten van de heffing zullen ontvangen. Ik begrijp de hoogdringendheid van deze aangelegenheid aangezien alle gemeenten volop bezig zijn met de opmaak van de begrotingen. Ik zal onmiddellijk aanvullende onderrichtingen aan de gemeenten verstrekken zodra een definitief standpunt door de federale overheid wordt ingenomen.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb u goed beluisterd en over vele zaken zijn we het eens, maar dat betekent nog niet dat er een oplossing is.

Ik wil op een niet-verwachte manier mijn repliek aanvatten. De Vlaamse regering en het Vlaams Parlement hebben hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de financiering en de werking van de lokale besturen ten volle genomen. Ik denk aan het Gemeentefonds. De verhoging en de indexatie ten gevolge van besparingen in het verleden werden stopgezet. Deze regering heeft dat opnieuw ingevoerd. De samenvoeging van de fondsen, de administratieve vereenvoudiging, het Stedenfonds, het Stadsvernieuwingsfonds zijn allemaal tenietgedaan door beloftes gemaakt door de federale overheid die echter niet worden nageleefd. Voor de stad Antwerpen gaat het over meer dan 1 miljard frank. Alles wat Vlaanderen heeft gedaan om de financiële positie van de lokale besturen te verstevigen, wordt allemaal tenietgedaan. Zo krijgen we een pingpongspel.

Mijnheer de minister, u zegt dat er verwarring heerst bij de lokale besturen. Dat is zo. Die verwarring is echter een gevolg van uw huidige omzendbrief waarin u zegt zich te houden aan de cijfers die u van de intercommunales krijgt. In uw omzendbrief van vorig jaar stond dat de gemeenten onverkort het bedrag van het vorige jaar mochten inschrijven. Hier is de verwarring ontstaan. Eigenlijk is er nu duidelijkheid. In uw omzendbrief staat dat men zich moet houden aan de cijfers van de intercommunales. Het probleem is dat dat in de praktijk niet meer uitvoerbaar is en dat de gemeenten zich niet in staat achten om, rekening houdend met die cijfers en zonder zware ingrepen te plegen, hun begroting in evenwicht op te stellen.

Ook in deze commissie zijn fracties vertegenwoordigd die op het federale niveau evenzeer regeringsverantwoordelijkheid dragen. Nu wordt in het Vlaams Parlement gezegd dat we aan de overkant van de straat moeten zijn ; daarop zeg ik aan de leden van de VLD- en de sp-a-fractie, dat zij daar evenzeer verantwoordelijkheid dragen en ministers hebben. Het zou dus niet meer dan logisch zijn dat, wanneer u hier volmondig het protest steunt, u daar de zaak aanhangig zou blijven maken.

Mijnheer de minister, ik wil u uitdrukkelijk de vraag stellen of u deze zaak binnenkort opnieuw op het Overlegcomité zult agenderen. Ik meen dat het Vlaams Parlement moet uitkijken of het zelf geen alternatieven kan ontwikkelen om in die compensatie te voorzien.

De Smet

Ik volg u volledig wanneer u zegt dat hoe meer u eist dat er wordt gecompenseerd, hoe duurder de stroom in Vlaanderen zal worden, zowel voor de gezinnen als voor de bedrijven. Het zal nog een concurrentieel nadeel opleveren ook. Ik en mijn fractie zijn vragende partij om op het Vlaamse niveau zelf na te denken over een oplossing. Ik ben het geloof in een positief resultaat van het Elia-verhaal volledig kwijt. Misschien ben ik iets minder optimistisch dan u, mijnheer de minister, maar het verleden heeft me al een en ander geleerd.

Mijnheer de minister, ik stel dus de vraag naar alternatieven en of u de zaak op het Overlegcomité zult aankaarten. Ik ben overigens ook benieuwd naar de mening van de sp·a- en de VLD-fractie die hier schijnbaar doof bij zitten, hoewel ik weet dat dat niet zo is.

De voorzitter : De heer Schepens heeft het woord.

De heer Cis Schepens : Wij zijn daar even bezorgd over en willen dit even vlot opnieuw op de agenda. Er wordt van alles aan gedaan en dat zal de volgende dagen blijken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Cis Schepens tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de splitsing van kredieten in gemeentebegrotingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Schepens tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de splitsing van kredieten in gemeentebegrotingen.

De heer Schepens heeft het woord.

De heer Cis Schepens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb het over een minder zwaar maar vervelend probleem. Ik heb erover mijn licht opgestoken bij collega's uit verschillende gemeenten. Overal bestaat blijkbaar hetzelfde probleem. Het gaat over het onderdeel primair onderwijs bij de begrotingsopmaak. Wij noemen dit basisonderwijs omdat het over het

kleuter- en lager onderwijs gaat. De administratie kent blijkbaar het basisonderwijs niet.

Het gaat over de posten 721 en 722 in de begroting. Als het kleuter- en het lager onderwijs in hetzelfde gebouw zitten, is er een probleem. Hoeveel verbruiken de lampen in de kleuterklassen en hoeveel in de klassen van het lager onderwijs ? Hoeveel tijd spendeert het secretariaat aan het kleuter- en aan het lager onderwijs ? Zo kunnen we nog duizend vragen stellen.

De provinciale toezichthoudende diensten zeggen ons dat het moet worden gesplitst en apart ingeschreven. Bij de NGOB-cel van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden zegt men dat die kunstmatige opsplitsing niet hoeft.

Wat is de meerwaarde van die kunstmatige opsplitsing ? Wij zijn er niet mee gediend. Het schoolsecretariaat moet dit kunstmatig opsplitsen. De gemeentereceptie moet het gesplitst in de begroting inschrijven. Als er facturen binnenkomen, moeten die naargelang worden opgedeeld.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van die onnodige en tijdverslindende opsplitsing in de genoemde begrotingsposten ? Dienen de gemeenten zich te richten naar het gedecentraliseerde toezicht of mogen zij verwijzen naar de NGOB-cel van de administratie ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Schepens, uw vraag betreft een louter begrotingstechnische aangelegenheid. De wijze waarop de ontvangsten en de uitgaven van de gemeenten in de begroting gerangschikt moeten worden, is vastgelegd in de bijlage 1 van het ministerieel besluit van 30 oktober 1990 tot uitvoering van het artikel 44 van het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 betreffende het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit. Het ministerieel besluit regelt de indeling van de ontvangsten en de uitgaven volgens een functioneel-economisch classificatiesysteem.

De hoofdfunctie 7 bevat onder meer de uitgaven en ontvangsten voor het onderwijs. Binnen die groep is de functie 72 opgenomen met betrekking tot het primair onderwijs. Deze functie wordt verder onderverdeeld in drie subfuncties : functie 720 : niet-verdeelbare ontvangsten en uitgaven, functie 721 : kleuteronderwijs, en functie 722 : lager onderwijs. Deze technische onderverdeling laat de gemeenten toe de ontvangsten en uitgaven zodanig

Van Grembergen

op te splitsen dat een goed inzicht wordt verkregen in de ontvangsten- en uitgavenstructuur van de verschillende soorten onderwijs dat zij aanbieden.

Indien het mogelijk is om de kosten op te splitsen, dient het bestuur de kosten bijgevolg aan te rekenen op de juiste subfunctie. Het zou niet correct zijn om alle uitgaven zonder meer te plaatsen op bijvoorbeeld de subfunctie kleuteronderwijs of lager onderwijs. Er gaat dan informatie verloren. De begroting is een belangrijk document voor het democratisch beoordelen door de gemeente- of provincieraad.

In bepaalde omstandigheden is het echter niet mogelijk of beleidsmatig relevant om een opsplitsing te maken tussen kleuter- en lager onderwijs. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij sommige uitgaven in geval van een gemeenschappelijk gebruik van lokalen. In dat geval bestaat een mogelijke oplossing erin om gebruik te maken van de functionele code 720 : niet-verdeelbare ontvangsten en uitgaven voor primair onderwijs.

Blijkbaar hebben de gemeentelijke diensten met betrekking tot het voorliggende technische probleem een informatieve vraag gericht aan de provinciale afdeling, en vervolgens aan de NGOB-cel, die deel uitmaakt van mijn centrale administratie, en werd een tegenstrijdig antwoord bekomen. Wellicht ging het om een informele vraag.

Vanzelfsprekend is het enige correcte antwoord te vinden in de wettelijke regeling, zoals hierboven uiteengezet, die de gemeenten moeten volgen. In geval van onduidelijkheid is het de bevoegde minister die beslist hoe het probleem moet worden opgelost. Ik zal de gouverneurs in kennis stellen van mijn antwoord.

De voorzitter : De heer Schepens heeft het woord.

De heer Cis Schepens : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik had niet anders verwacht dan dat we van de minister een juist antwoord zouden krijgen. Met een informele vraag bij de administratie konden we onze honger niet volledig stillen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het functioneren van de voorzitter van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwe tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het functioneren van de voorzitter van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Voorafgaandelijk deel ik mee dat het Bureau heeft gevraagd om tijdens de interpellatie geen namen te noemen. Ook de minister wordt gevraagd zich hieraan te houden. De mensen die het verslag maken, hebben de opdracht om alle namen die per vergissing toch zouden vallen, niet op te nemen. Wij moeten ons houden aan deze beslissing van het Bureau.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, we hebben al zoveel keren geïnterpelleerd over dezelfde zaak, dat ik niet goed begrijp waarom er geen namen mogen worden genoemd. Ik maak er verder echter geen probleem van.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb al in verschillende interpellaties mijn verwondering uitgedrukt en vragen gesteld bij de rol van de voorzitter van de VHM. Ik heb reeds vragen gesteld bij zijn optreden in het kader van de aanstelling en de verloning van de toenmalige speciaal adviseur, alsook zijn weinig stichtende houding in de zaak van een leidend ambtenaar, waaromtrent ik verwijs naar de arresten van de Raad van State. Collega's, lees deze arresten, het is geen oppositie-taal, maar het is een tekst van een van de hoogste rechtscolleges, waaruit blijkt met wat voor een figuur we te maken hebben.

Ik dacht dat alle heisa van de afgelopen jaren met de voorzitter van de VHM toch wel zou resulteren in wat omzichtigheid en nauwgezette navolging van de procedures. Dit is echter een fata morgana, want de man doet maar verder of er geen procedures bestaan.

Ik heb opnieuw een aantal dossiers opgebouwd op basis van de notulen van de raad van bestuur van de VHM. De VHM is een NV van publiek recht met een totale balans van 5 miljard euro. Dat is geen VZW die niets te vertellen heeft ; het is daarentegen een enorm grote instelling met enorme verantwoordelijkheden.

Decaluwe

Ik heb in het verleden al verschillende keren vragen gesteld over de toepassing van de procedures, het inzagerecht en het Rekenhof. Uw voorganger heeft dat allemaal afgedaan als akkefietjes. Toch bleek duidelijk na arresten van de Raad van State en andere uitspraken dat ik het bij het rechte eind had.

De voorzitter van de VHM schrikt er tot op vandaag niet voor terug om zijn eigen diensten en zijn eigen leidinggevende ambtenaren te desavoueren. Nochtans moet hij als voorzitter van een parastatale instelling van publiek recht de reglementering nauwgezet opvolgen en toepassen. Hij doet dit niet. Hij treedt in de rol van de administrateur-generaal en negeert regelmatig de reglementering alsook de besluiten van de Vlaamse regering. Dit lijkt me de werking van de instelling te destabiliseren en te ontwrichten.

Ik heb geprobeerd een viertal dossiers samen te stellen op basis van stukken van de VHM, op basis van e-mails van de voorzitter en op basis van briefwisseling. In de eerste plaats gaat het over de uitbetaling van een commissaris die niet meer in functie was. Ik heb uw voorganger daarover geïnterpeleerd. De voorzitter van de VHM was actief tussengekomen om toch de uitbetaling te verkrijgen van de vergoedingen voor die commissaris, niettegenstaande de raad van bestuur van de VHM had gezegd dat dit niet kon. De interpellatie draaide uit op een welles-nietesspelletje.

Belangrijk is dat de commissaris van de bouwmaatschappij van Izegem blijkbaar is uitbetaald voor de periode januari tot juni 2001, hoewel hij was ontslagen door de toenmalige bevoegde minister. De voorzitter van de VHM is opnieuw actief tussengekomen om hem alsnog uit te betalen via een soort van minnelijke schikking, tegen alle mogelijke reglementeringen in. Waar ik bijzonder zwaar aan til, is dat dit gebeurde tegen de raad van bestuur in.

Een tweede element gaat opnieuw over het niet toepassen van de wetgeving, namelijk de onterechte toewijzing van een sociale woning in Blankenberge bij bouwmaatschappij Het Lindenhof. Dit dossier is verschillende malen op de raad van bestuur van de VHM besproken, namelijk op 17 december 2002 en 25 maart 2003. Men slaagde er op een ongelooflijke manier in om de directeur van de bouwmaatschappij, die niet was ingeschreven op een kandidatenlijst, een woning te laten toekennen. Er waren wat privé-problemen, en de woning was klaar voor afbraak. Het probleem was dat een

lid van de raad van bestuur samen met de directeur in die woning ging samenwonen, zonder ingeschreven te zijn. Dat was blijkbaar allemaal geen probleem. Wat moeten de honderden wachtenden in Blankenberge daarvan denken ? Zonder toewijzing of inschrijving op een kandidatenlijst huurde de directeur een woning van die bouwmaatschappij.

Dit geval kwam ter ore van de bevoegde diensten van de VHM. Procedureel is men dan genoopt die mensen schriftelijk uit te nodigen. Die vraag werd expliciet gesteld door de raad van bestuur. In opvolging van deze vraag was het de bedoeling dat de bevoegde diensten, de voorzitter, de directeur en de VHM-commissaris van de betrokken bouwmaatschappij schriftelijk zouden uitnodigen om toelichting te komen geven. De voorzitter van de VHM besliste eigenhandig om die uitnodiging te annuleren en de zaak op een zachte manier te regulariseren, zonder dat het naar buiten zou komen. De voorzitter van de VHM, die de hoeder moet zijn van de toepassing van de beslissingen van zijn raad van bestuur en van de reglementering, komt opnieuw actief tussen ! Het gevolg is een interne heisa, vooral onder impuls van de waarnemend administrateur-generaal. Toch slaagt men erin om schriftelijk tot bijkomende informatie te komen. Ik bespaar u de rest van het dossier. De betrokken dame woont er nog altijd.

Ik spreek me niet uit over het sociaal aspect, maar het gaat over het actief interveniëren van de voorzitter van de VHM in de operationele werking van zijn eigen diensten en het miskennen van die eigen diensten. De voorzitter misbruikt zijn macht als voorzitter voor het camoufleren van niet-correct gevolgde procedures. Op die manier ondergraaft hij het gezag van leidinggevende ambtenaren. Gisteren waren alle zaakvoerders van bouwmaatschappijen van heel Vlaanderen verzameld in Kortrijk, en ook daar deed dit verhaal de ronde. Hoe kan men als voogdijoverheid nog gezag hebben als er een pipo rondloopt die almaar intervenieert en de reglementeringen aan de kant schuift ? Dit is de harde realiteit die ik kan bewijzen via briefwisseling, e-mails en dergelijke.

Een derde dossier gaat over de verloning van de zaakvoerder van de bouwmaatschappij van Berlare. Deze zaak is verschillende malen besproken op de raad van bestuur van de VHM, namelijk op 14 januari 2003 en 25 januari 2003. Er is een vrij strikte reglementering over de weddenschaal van de zaakvoerders naargelang de orde van grootte van de bouwmaatschappij. Afwijkingen moeten, na

Decaluwe

consultatie van de betrokken diensten, aan de raad van bestuur worden voorgelegd.

De raad van bestuur van de VHM heeft deze aanvraag tweemaal geweigerd. Achteraf is echter gebleken dat de betrokken directeur toch een loonsverhoging heeft gekregen. De commissaris van de VHM te Berlare heeft daar een opmerking over gemaakt. Vervolgens is de voorzitter van de VHM persoonlijk naar Berlare gegaan. Op 9 juli 2003 heeft hij de vergadering van de raad van bestuur van de SHM bijgewoond. Uit de briefwisseling van de commissaris blijkt dat hij aan de gesprekken heeft deelgenomen. De voorzitter van de VHM heeft een openlijke stemming aangevraagd. Hij heeft de leden van de plaatselijke raad van bestuur meegedeeld dat er een probleem was, maar dat een unanieme bevestiging in zijn bijzijn volstond om de in Brussel genomen beslissing te negeren en verder te werken alsof de raad van bestuur van de VHM niets had gezegd of gedaan.

Als ik dit hoor, breekt mijn klomp. De voorzitter van de VHM heeft een vergadering van de raad van bestuur van een bouwmaatschappij bijgewoond en ter plekke een stemming aangevraagd om de beslissingen van zijn eigen raad van bestuur te omzeilen en niet toe te passen.

Ik heb een aantal topjuristen geraadpleegd. Volgens hen kan de voorzitter van de VHM hiervoor worden vervolgd. Dit is een vorm van intellectuele valsheid in geschrifte en zelfs van intellectuele fraude. Ik beschik over een aantal arresten van rechtbanken over dergelijke zaken. Dat alles wat ik zeg de waarheid is, kan intern worden geverifieerd. Ik til hier zeer zwaar aan.

Ook het vierde dossier betreft de SHM van Berlare. Concreet gaat het hier om de controle van de funderingswerken voor tien seniorenwoningen. Indien een bouwmaatschappij tot bouwwerken overgaat, kan de dikte van het gebruikte beton steeds worden gecontroleerd. Zo kan de bouwheer nagaan of alle werken conform het lastenboek worden uitgevoerd. Het is de gewoonte dat de bouwmaatschappij nadien positieve of negatieve verrekeningen stuurt. Bij bouwwerken is er immers steeds een verschil tussen theorie en praktijk.

De architecten die voor de VHM instaan voor de controle van dergelijke bouwprojecten, hebben argwaan gekregen. Blijkbaar heeft de betrokken bouwmaatschappij geen enkele verrekening gestuurd. Aangezien alles nooit zonder meer in orde

is, is het feit dat geen enkele verrekening is verstuurd, hoogst eigenaardig.

De plaatselijke bouwmaatschappij weigert een controle toe te laten. Volgens mijn informatie gaat het evenwel om een min van 25.000 euro. De waarnemend administrateur-generaal, die zelf 25 jaar ervaring als architect-controleur heeft, heeft dit onderwerp zelfs op de raad van bestuur van de VHM ter sprake moeten brengen. Een aantal leden van de raad van bestuur hebben me dit zelf verteld. De voorzitter van de VHM heeft evenwel verklaard dat hij dit wel even zou oplossen. Hij zou de betonmaatschappij een paar nieuwe leveringsbons vragen. Ik heb elf jaar in deze sector gewerkt. Ik weet hoe gemakkelijk het is om op dit vlak te frauderen.

In eerste instantie zou geen enkele controle worden uitgevoerd. De voorzitter van de VHM heeft zich weer eens gemengd in de operationele werking van de technische diensten. Gelukkig heeft de waarnemend administrateur-generaal moedig gereageerd en gedreigd de antifraudecel van de federale politie in te schakelen. Uiteindelijk is besloten de bouwwerken toch te controleren. De resultaten van die controles zijn nog niet bekend. De voorzitter van de VHM heeft de normale werking van zijn diensten weer eens ondermijnd. Hij heeft de correcte controle van uitgevoerde werken moedwillig vertraagd. Deontologisch gezien, kan dit niet door de beugel.

Bovendien is het mijn plicht als volksvertegenwoordiger om hieraan toe te voegen dat de architect van het bouwproject de dochter van de voorzitter van de bouwmaatschappij van Berlare is. Er zijn mensen die al voor minder in de problemen zijn geraakt.

Blijkbaar kunnen controles enkel nog worden uitgevoerd wanneer de waarnemend administrateur-generaal dreigt de antifraudecel van de federale politie in te schakelen. Uit deze feiten blijkt duidelijk dat de voorzitter van de VHM niet langer op een geloofwaardige wijze kan functioneren.

Gisteren heb ik heel wat zaakvoerders en voorzitters van SHM's ontmoet. De voorzitter van de VHM heeft geen enkel gezag meer. Iedereen in de sector kent de verhalen die ik hier net heb verteld. De bestuurders van een groot aantal SHM's zijn het beu. De topambtenaren van de VHM zijn het kotsbeu. Heel wat leden van de raad van bestuur van de VHM, over de partijgrenzen heen, zijn het beu hun instelling op deze manier te laten leiden.

Decaluwe

Mijnheer de minister, u zult moeten ingrijpen. U zult de voorzitter van de VHM moeten ontslaan. De voormalige minister van Huisvesting zag nergens graten in. Hij zit hier evenwel niet meer. Ik hoop dat u onze aanklacht ernstig neemt. Ik zal u en de voorzitter van deze commissie het volledig dossier bezorgen. Ik wil open kaart spelen en alle informatie ter beschikking stellen.

De druppel die de emmer heeft doen overlopen, is de reactie van de voorzitter van de VHM op mijn vraag om het Rekenhof in te schakelen om het contract en de verloning van de speciaal adviseur te onderzoeken.

Ik herinner me dat deze commissie heeft besloten het Rekenhof in te schakelen. Indien het Rekenhof zijn taak naar behoren wil vervullen, moet het bij de VHM de nodige informatie opvragen. De waarnemend administrateur-generaal heeft telefonisch verklaard dat de voorzitter van de VHM hem de opdracht heeft gegeven de ambtenaren van het Rekenhof de toegang tot de VHM te weigeren.

Het komt erop neer dat de voorzitter van een VOI een waarnemend administrateur-generaal de opdracht geeft om de ambtenaren van het Rekenhof kopieën te weigeren en buiten te houden. Het Rekenhof heeft de VHM bezocht op unanieme vraag van de leden van deze commissie en van de voorzitter van het Vlaams Parlement. Wat denkt die man dat hij zich kan permitteren ?

Hierover is destijds een hele discussie met het kabinet van voormalig minister Gabriels gevoerd. Deze discussie heeft ertoe geleid dat de waarnemend administrateur-generaal de ambtenaren van het Rekenhof de stukken mocht laten inkijken maar niet mocht laten fotokopiëren. Ik heb het Rekenhof bezocht. De betrokken ambtenaren zijn bereid hier te komen getuigen. Dergelijke toestanden hadden ze nog niet vaak beleefd.

In principe moet elke informatie op vraag van het Vlaams Parlement worden vrijgegeven. Dat is de essentie van de democratie. Indien we dergelijke toestanden tolereren, kunnen we hier op termijn de boeken neerleggen.

De voorzitter van de VHM heeft ontkend dat er een vergoeding van 10.000 euro is uitbetaald. Dankzij de houding van een aantal ambtenaren van de VHM heeft het Rekenhof dit uiteindelijk toch kunnen aantonen. Ik vind het onwaardig dat een publieke instelling met een balanstotaal van 5

miljard euro en meer dan 100 bouwmaatschappijen onder haar voogdij door zo iemand wordt geleid.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u op de hoogte bent van al deze feiten. Er hebben zich al een aantal zware incidenten voorgedaan. Ik heb mijn interpellatieverzoek ingediend omdat op de raad van bestuur van 14 oktober de waarnemend administrateur-generaal en de voorzitter van de VHM zwaar met elkaar in aanvaring zijn gekomen. De waarnemend administrateur-generaal heeft geprotesteerd tegen het functioneren van de voorzitter en tegen diens inmengingen in het dagelijks bestuur van de instelling.

Mijnheer de minister, ik wil u hier een aantal concrete vragen stellen. Dit dossier draait niet om perceptie, maar om keiharde feiten. U moet me hier niet komen vertellen dat u met de voorzitter hebt gepraat en dat hij heeft beloofd zijn leven te beteren. Dat interesseert me niet. Voor mij tellen enkel de harde feiten.

Bent u op de hoogte van de verschillende dossiers die ik net heb aangehaald ? In welke mate hebben de medewerkers van het kabinet van voormalig minister Gabriels en van uw eigen kabinet, dat grotendeels uit dezelfde mensen bestaat, op deze dossiers geanticipeerd ? In welke mate heeft de raad van bestuur van de VHM zijn niet of onvoldoende uitgevoerde beslissingen opgevolgd ? In welke mate heeft reeds overleg met de top van de VHM plaatsgevonden ? Welke conclusies kunt u hieruit trekken ?

Enkele weken geleden heeft de voorzitter van de VHM nogmaals geprobeerd om het dossier van de speciaal adviseur door de raad van bestuur te laten regulariseren. De voorzitter van de VHM heeft blijkbaar veel lef. Ik heb de uitspraak van de Raad van State gelezen. Ik veronderstel dat het er hem vooral om te doen is de interessante, in het met voormalig minister Gabriels afgesloten contract opgenomen, financiële bonus te kunnen uitbetalen.

Iemand zou me trouwens eens moeten uitleggen wat de speciaal adviseur gedurende meer dan een jaar eigenlijk heeft gedaan. Uit de gesprekken die ik heb gevoerd, heb ik niet kunnen afleiden dat hier veel nieuwe, grote elementen uit zijn voortgekomen.

Is de financieel adviseur uitbetaald ? Wie heeft toelating gegeven om hem bonussen uit te betalen ? Indien er iets is betaald, zal het Rekenhof dit uiteindelijk achterhalen. Wie heeft de doelstellingen van de speciaal adviseur geformuleerd ? Heeft de

Decaluwe

voorzitter van de raad van bestuur begin september opnieuw getracht de aanwerving van de speciaal adviseur te regulariseren ?

Bent u op de hoogte van de malaise die, vooral sinds het incident van 14 oktober 2003, binnen de raad van bestuur heerst ? Zult u, als voogdijminister, hier iets aan doen ?

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, voor de duidelijkheid zal ik de vragen van de heer Decaluwe in twee etappes beantwoorden.

In eerste instantie zal ik op de concrete dossiers ingaan. Deze middag heeft de heer Decaluwe een persconferentie gegeven. Aangezien hij me voordien al had aangesproken, heb ik me over deze zaak gedocumenteerd. Ik kan hier enkel de documentatie geven waarover ik zelf beschik. Dit betekent niet dat het betoog van de heer Decaluwe geen kwaliteiten heeft. Hij geeft zijn versie van de feiten. Ik zal hierop repliceren. Mettertijd zullen we kunnen vaststellen hoe de vork precies in de steel zit. In tweede instantie zal ik ingaan op de interpellatie die de heer Decaluwe een paar weken geleden heeft ingediend.

Het gaat hier voornamelijk om oude dossiers. Ik probeer de verantwoordelijkheid niet te ontvluchten. Ik kan enkel vaststellen dat deze dossiers van voor 10 juni, de datum van mijn aantreden als minister, dateren. Het ontvluchten van verantwoordelijkheden ligt niet in mijn natuur. Ik ben bereid om mijn verantwoordelijkheid te dragen. Voor de beeldvorming is het evenwel belangrijk dat de zaken in de tijd worden gesitueerd.

De VHM is een autonome overheidsinstelling met een eigen raad van bestuur. Al parafraserend, heb ik met betrekking tot dergelijke instellingen al vaak gezegd dat de werking voor de instelling zelf en de problemen voor de bevoegde minister zijn. Deze situatie doet zich ook bij andere overheidsinstellingen voor. Ik wil me hierover evenwel niet beklagen. Dergelijke zaken horen er nu eenmaal bij. Ik merk dit gewoon even op om de positie van de bevoegde minister wat beter te situeren.

De huidige voorzitter van de raad van bestuur van de VHM is eind 2001 aangesteld. Op dat ogenblik verkeerde de hele instelling in een crisis. De media publiceerden dagelijks berichten over wantoestanden. In sommige kranten werden hier hele vervolg-

reeksen aan gewijd. Er was nood aan een nieuwe voorzitter.

De huidige voorzitter van de raad van bestuur heeft zijn taak niet in de meest makkelijke of comfortabele omstandigheden aangevat. Buiten de waarnemend administrateur-generaal was op dat ogenblik geen enkel directielid meer in functie. Normaal moest het directiecomité uit vijf directeurs bestaan. Op dat ogenblik bleef slechts een waarnemend administrateur-generaal over. Het gevolg was dat iedereen van de nieuwe voorzitter een zeker crisismanagement verwachtte. De VHM bevond zich in een noodsituatie, en de nieuwe voorzitter moest handelen.

We mogen evenmin vergeten dat de nieuwe voorzitter voordien in de privé-sector had gewerkt. Hij was het gewend in een heel andere omgeving te werken. Dit is geen verzachtende omstandigheid. Ik probeer gewoon even het karakter van de voorzitter te typeren. Aangezien de voorzitter hier zwaar wordt gekapitteld, wil ik dit kader even schetsen.

Het laatste wat iemand de voorzitter van de VHM kan verwijten, is luiheid. Hij heeft al zijn energie aangewend om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Tegelijkertijd heeft hij zich misschien op terreinen begeven waarover de directie zich eigenlijk had moeten ontfermen. Ik ben ervan overtuigd dat dit geen kwaad opzet was. Hij wilde enkel de toenmalige bestuurlijke nood lenigen.

Ondertussen bevinden we ons in 2003. De situatie is genormaliseerd. Het directiecomité is weer voltallig. Alle diensten zijn bemand. Het is dan ook de bedoeling de normale verhoudingen weer in te voeren. De directie voert het beleid uit en zorgt voor de dagdagelijkse werking van de instelling. De raad van bestuur stippelt, samen met de Vlaamse regering, het beleid uit en controleert de directie. Het spreekt vanzelf dat de directie ook bij de beleidsvoorbereiding is betrokken.

Het is de bedoeling dat iedereen binnen dit normaal kader werkt. Dit is het antwoord dat ik al sinds 10 juni 2003 op alle vragen om uitleg en interpellaties hierover heb gegeven. Ik sta zonder meer achter het principe dat de geëigende instanties de beslissingen moeten nemen en de geldende reglementering moeten toepassen. Ik ben niet van plan hiervan af te wijken. Ik wil dit principe ook ten aanzien van de VHM hanteren.

Ik heb niet de indruk dat er binnen de VHM een malaise heerst of dat het er, bij manier van spre-

Keulen

ken, bovenarms opzit. De betrokkenen hebben een aantal gesprekken gevoerd om de puntjes eens op de i te zetten en om de verantwoordelijkheden duidelijk af te bakenen. In de toekomst zouden hierover geen misverstanden meer mogen ontstaan. De tijden van het crisismanagement liggen achter ons. Aangezien we ons vandaag in een normale werkomgeving en in een normaal kader bevinden, moeten de normale procedures worden toegepast.

De heer Decaluwe wekt de indruk dat de voorzitter van de raad van bestuur in een aantal dossiers een beslissing heeft geforceerd of op eigen houtje een beslissing heeft genomen. Formeel heeft hij evenwel geen enkele beslissing genomen. Al deze beslissingen worden op het niveau van de raad van bestuur genomen. Een aantal van de aangehaalde dossiers zijn nog steeds hangende, wat betekent dat de raad van bestuur nog geen definitieve beslissing heeft genomen.

Wat de concrete dossiers betreft, kan ik enkel uitgaan van de kennis waarover ik momenteel beschik. Mettertijd zal blijken hoe de vork precies aan de steel zit.

Volgens de heer Decaluwe is de commissaris van de SHM van Izegem doorbetaald, terwijl hij niet langer in functie was. Uit een nota van de cel Interne Audit van de VHM blijkt evenwel dat de commissaris moest worden doorbetaald tot zijn vervanger in functie was getreden. Blijkbaar is in verband met dit ontslag een procedurefout gemaakt. Voormalig minister van Huisvesting Sauwens heeft de commissaris ontslagen. Ik ben er trouwens van overtuigd dat er voldoende redenen waren om dit ontslag te verantwoorden. Hij heeft hierbij evenwel een fout gemaakt. Niet de minister van Huisvesting, maar de Vlaamse regering had de commissaris moeten ontslaan.

Volgens de cel Interne Audit, zowat het geweten van de VHM, bleef de commissaris in functie tot hij door iemand werd vervangen. Dit betekent dat hij recht had op een forfaitaire vergoeding. In die periode waren aan de forfaitaire vergoedingen voor de commissarissen immers geen voorwaarden verbonden. De commissarissen waren in feite niet verplicht de vergaderingen bij te wonen of om verslagen of schuldvorderingen in te dienen. Het feit dat de betrokken commissaris geen verslagen heeft ingediend, niet op de vergaderingen van de raad van bestuur werd uitgenodigd en bijgevolg geen vergaderingen van de raad van bestuur heeft bijge-

woond, is in dit verband eigenlijk niet relevant. Dit is het standpunt van de cel Interne Audit.

Ten gevolge van de interpellaties die hier al over dit onderwerp zijn gehouden, hebben we de raad van bestuur van de VHM meegedeeld dat deze praktijken niet langer kunnen. Vroeger kregen alle door de raad van bestuur aangestelde commissarissen automatisch een vergoeding. Sinds 1 juni 2003 krijgen de commissarissen enkel een vergoeding als ze hun taak naar behoren vervullen. Dit betekent dat ze de vergaderingen moeten bijwonen en verslagen moeten indienen. Het is trouwens spijtig dat deze nieuwe procedure zo lang op zich heeft laten wachten.

De cel Interne Audit van de VHM is van mening dat de gewezen commissaris van de SHM van Izegem moest worden doorbetaald. Ik heb geen enkel argument om dit standpunt te contesteren. De procedure is pas recent gewijzigd. Zoals uit mijn antwoord op een vroegere interpellatie is gebleken, ben ik zelf voor deze nieuwe procedure gewonnen.

Een commissaris moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Hij moet namens de gemeenschap toezicht uitoefenen. Indien hij dat niet doet, verdient hij geen enkele vergoeding en moet hij volgens mij zelfs worden vervangen. Op het ogenblik van de door de heer Decaluwe aangehaalde feiten was de procedure nog niet gewijzigd. Ik ben het eens met de redenering van de cel Interne Audit van de VHM. De VHM had geen keuze en moest de commissaris doorbetalen.

De heer Decaluwe heeft hier tevens naar de SHM van Blankenberge verwezen. Ik weet dat de voorzitter zich soms persoonlijk wat te ver engageert. Ik vind dat hij dit beter niet zou doen. Ik ben er trouwens zeker van dat hij dat in de toekomst nooit meer zal doen. De raad van bestuur van de VHM heeft beslist niet in de plaats van de SHM van Blankenberge te treden en gewoon te wachten tot het contract in juli 2004 vervalt. Dit is geen beslissing van de voorzitter, maar van de voltallige raad van bestuur. De voorzitter kan hier niet alleen over beslissen.

De dossiers betreffende de activiteiten van de SHM van Berlare zijn nog steeds hangende. De raad van bestuur van de VHM heeft nog geen finaal oordeel geveld. In dit verband zou ik nog even willen herhalen wat ik daarnet al heb gezegd. De geëigende instanties moeten de geldende procedures respecteren.

Keulen

Het loon van de directeur ligt vast. Er is geen enkele reden om van de vastgelegde vergoedingen af te wijken. De bestaande reglementering moet zonder meer worden toegepast. Ik wil er echter nogmaals op wijzen dat dit dossier nog niet is afgerond. De heer Decaluwe heeft daarnet de indruk gewekt dat de voorzitter van de VHM zelf een beslissing heeft genomen en dat we momenteel voor voldoende feiten staan.

De raad van bestuur van de VHM zal hierover een definitief oordeel vellen.

Ik heb gehoord dat het incident met het Rekenhof op een misverstand berust. Het Rekenhof heeft de toestemming van de voorzitter van het bevoegde parlement nodig om kopies te mogen nemen. Om documenten van de VHM te kunnen kopiëren, heeft het Rekenhof die toestemming eerst moeten vragen. Het Rekenhof moet zijn taak uitvoeren. Er is hier evenwel geen sprake van obstructie of van pogingen van de voorzitter om de ambtenaren van het Rekenhof buiten te houden of tegen te werken.

Het contract van de speciaal adviseur is eind juli 2003 afgelopen. Ik heb zelf beslist om dit contract niet te verlengen. Aangezien de VHM zich op dit ogenblik in een genormaliseerde situatie bevindt, moeten de normale werkverhoudingen opnieuw worden gerespecteerd.

De raad van bestuur van de VHM wilde de speciaal adviseur in dienst houden. De heer Decaluwe vraagt zich af wat die man eigenlijk heeft uitgespookt. Ik zal zijn werkzaamheden straks even opsommen. De raad van bestuur wist de werkzaamheden van de speciaal adviseur naar waarde te schatten en wilde zijn contract verlengen, al wat het maar met zes maanden. Aangezien ik die bewuste vergadering van de raad van bestuur zelf heb bijgewoond, heb ik dit zelf kunnen vaststellen.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, er is een groot verschil tussen uitspraken die in uw aanwezigheid worden gedaan en uitspraken die tijdens andere vergaderingen van de raad van bestuur worden gedaan.

Minister Marino Keulen : Dat is mogelijk, maar de leden van de raad van bestuur zijn mans genoeg om hun eigen mening te verwoorden. Tijdens die bewuste vergadering van de raad van bestuur is me gevraagd het contract van de speciaal adviseur te verlengen.

Vooraf wat het financieel management betreft, zag de raad van bestuur nog een taak voor de speciaal adviseur weggelegd. Op dit vlak is het nieuwe directiecomité nog maar net uit de startblokken geschoten. Ik kan hier formeel verklaren dat de raad van bestuur me heeft gevraagd het contract te verlengen.

Het contract van de speciaal adviseur is met vallen en opstaan tot stand gekomen. Ik durf gerust toe te geven dat goede raad op dat ogenblik duur was. De VHM bevond zich in een crisissituatie. Het kabinet van de toenmalige bevoegde minister heeft besloten de hulp van Jobpunt Vlaanderen en van het departement Ambtenarenzaken in te roepen.

Op basis hiervan is besloten het contract door de waarnemend administrateur-generaal te laten tekenen. De minister heeft dit contract enkel voor akteneming ondertekend. Een dergelijke bijkomende handtekening kan op zich nooit kwaad.

Het is mogelijk dat de handtekening van de waarnemend administrateur-generaal niet volstond en dat de raad van bestuur de speciaal adviseur had moeten aanstellen. Hierover hebben we vroeger al gediscussieerd. Het gaat om een technische kwestie.

Dit betekent uiteraard niet dat deze discussie onbelangrijk is. Ik wil er enkel op wijzen dat het nooit de bedoeling is geweest bepaalde instanties te passeren of de raad van bestuur bepaalde verantwoordelijkheden te ontnemen. Blijkbaar is toen een fout gemaakt. De specialisten van het departement Ambtenarenzaken en van Jobpunt Vlaanderen, die zijn ingeschakeld om fouten te voorkomen, hebben zich vergist.

Dat destijds een fout is gemaakt, is pas achteraf aan het licht gekomen. Toen werd besloten de speciaal adviseur post factum alsnog door de raad van bestuur te laten aanstellen. Ook deze beslissing is niet genomen om te frauderen of om iemand een hak te zetten. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Mijnheer Decaluwe, dat is uw kwalificatie. U hebt namens uw fractie een klacht ingediend. Ik geef een aantal feiten die uw aantijgingen nuanceren.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, mijn aantijgingen zijn staalhard. We leggen de bal in uw kamp. Het zijn dossiers van onder andere 9 juli 2003.

Minister Marino Keulen : Over welk dossier praat u ?

De heer Carl Decaluwe : Ik praat over de aanwezigheid van de voorzitter van de VHM op een raad van bestuur in Berlare. Hij heeft daar wat in Brussel werd beslist, naast zich neergelegd. U zegt dat dat nog niet is beslist. Natuurlijk is het niet beslist. In de privé-sector verdient zo'n houding een C4 en wordt de persoon in kwestie buiten gegooid. Ik kan alleszins geen vertrouwen meer hebben in zo'n figuur.

Minister Marino Keulen : Ik zeg gewoon wat de stand van zaken is. U geeft de indruk dat over die dossiers al is beslist.

De heer Carl Decaluwe : Ik zeg minutieus wat er is gebeurd. Ik heb minutieus aangegeven waar er ongeoorloofde interventies zijn gebeurd. Ik kan dat zwart op wit aantonen.

Mijnheer Schepens, dat interesseert u niet, want u vindt het te moeilijk en te technisch. Voormalig minister Gabriëls vond dat ook. Lees het advies van de Raad van State er nog eens op na, over welke artiest aan het hoofd van zo'n instelling staat. In de privé-sector is dat ondenkbaar.

Minister Marino Keulen : Mijnheer Decaluwe, ik was aan het antwoorden. U onttrekt me het woord. U geeft in ieder geval de indruk dat er beslissingen zijn genomen en dat het verhaal helemaal niet klopt. Ik zeg u nogmaals hoe de procedure verloopt. Voor een aantal zaken is de procedure nog niet afgerond. Ik kan dat alleen maar vaststellen en aan deze vergadering meedelen. Dat is mijn goed recht.

Als ik spreek over de VHM-commissaris die ten onrechte werd betaald, dan verwijst ik naar de cel Interne Audit. Dat is een bevoegde instantie die zegt dat we moeten betalen omdat er niets onreglementair is gebeurd. Mijnheer Decaluwe, ik spreek u formeel tegen. Ik vind dat de VHM-commissaris zich daar ver in engageert. Dit is een andere situatie. De tijd van het crisismanagement is voorbij. Iedereen moet zijn rol vervullen op het niveau van zijn eigen verantwoordelijkheid.

Mijnheer Decaluwe, het is jammer voor u dat u niet te horen krijgt wat u graag wilt horen. Met alle respect, u speelt uw rol als controlerende instantie. Ik ben voogdijminister van een pararegionale instantie met een grote autonomie, en ik geef de feiten zoals ze mij worden meegedeeld. Ik verwijst

naar formele gegevens die uw verhaal nuanceren. Dan ben ik nog gematigd in mijn kwalificatie.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik word heel boos.

De voorzitter : Mijnheer Decaluwe, u mag straks uitgebreid repliceren. Laat eerst minister Keulen zijn antwoord geven.

Minister Marino Keulen : De speciaal adviseur is 'vanuit de visie en de missie van de instelling verantwoordelijk voor het opzetten, uitwerken en het geven van een aanzet tot implementatie van financiële, administratieve en HRM-systemen. Hij rapporteert rechtstreeks aan de minister voor Huisvesting en de raad van bestuur van wie hij de opdrachten krijgt. Hij werkt in deze samen met de waarnemend administrateur-generaal die de decretaire bevoegdheden heeft. Hierbij wordt opgemerkt dat hij, voor wat betreft de implementatie van de beslissing van de regering in het kader van beter bestuurlijk beleid, voor het domein ruimte, wonen en onroerend erfgoed, nauw zal samenwerken met de veranderingsmanager, waarbij onder andere de voorgestelde doorgevoerde reorganisatiemaatregelen in lijn zullen worden gebracht met de beslissing in het kader van beter bestuurlijk beleid.'

Niet alleen de raad van bestuur heeft me toen gevraagd wat hij heeft gedaan, ook de waarnemend administrateur-generaal heeft me gevraagd om hem te laten werken, omdat hij nog een tijdlang een beroep wilde doen op zijn expertise. Normale situaties houden in dat men normaal opereert. Dit was een bijzondere opdracht, die na één jaar was afgelopen. Dat is de reden waarom zijn contract op 31 juli werd beëindigd.

Dit is de informatie over de dossiers die ik heb ontvangen en zoals ik ze zelf heb vastgesteld. Mijnheer Decaluwe, ik weet niet of u daarvoor kwaad moet worden. Ik probeer u correct te antwoorden. U geeft vandaag een persconferentie. Ik probeer daarop in te pikken met actuele gegevens in deze discussie. Ik verstop me niet achter algemeenheden en formaliteiten, maar probeer constructief te zijn. Ik wens dat de zaken gesmeerd lopen en dat de procedures en formaliteiten niet in de problemen komen. Laat dat duidelijk zijn. Dat is ook de normale houding van een verantwoordelijke minister.

Mijnheer Decaluwe, op uw vraag of ik op de hoogte ben van de verschillende aangehaalde dossiers en in welke mate het kabinet hierop heeft geanticipeerd, heb ik al gedeeltelijk geantwoord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik wil een gedetailleerd antwoord. Wanneer werd u voor de eerste keer op de hoogte gebracht van de dossiers die ik u heb aangereikt ?

Minister Marino Keulen : Mijnheer Decaluwe, de eerste keer dat ik daarvan op de hoogte werd gebracht, is het moment waarop u me daarover in de coulissen hebt aangesproken. Dan heb ik me daarover verder geïnformeerd. Toen is gebleken dat sommige dossiers nog hangende zijn, dat sommige dossiers door de raad van bestuur van de VHM in Brussel werden behandeld en dat sommige andere dossiers zijn afgehandeld conform de vaststellingen van de cel Interne Audit.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik vind dit een heel belangrijke verklaring. Ik wil dat u dit herhaalt tijdens de parlementaire besprekingen. Ik zeg nu nog niet waarom. We zullen een motie indienen, en over twee weken zult u het horen. Mijnheer de minister, u spreekt de waarheid niet. Dat zal ik over twee weken bewijzen.

Minister Marino Keulen : U kunt dat nu al doen, mijnheer Decaluwe. U doet een straffe uitspraak, waardoor ik vermoed dat er kwaad opzet in het spel is.

De heer Carl Decaluwe : Ik heb u expliciet gevraagd naar het tijdstip. U zegt dat u het in september in de coulissen te weten bent gekomen. Ofwel doet de postbode zijn werk niet, ofwel doet het kabinet zijn werk niet, maar u werd al voor het zomerreces ingelicht over die concrete dossiers door de gemeenschapscommissarissen.

Minister Marino Keulen : Ze hebben me dat inderdaad gemeld.

De heer Carl Decaluwe : Het is goed dat u dat zegt. Ik heb expliciet gevraagd wanneer u op de hoogte werd gebracht. U zegt dat het in september was. Ik zeg u dat u voor het verlof, in juli, gedetailleerd op de hoogte was gebracht. Ik heb dat gisteravond gehoord. Verschillende Vlaamse zaakvoerders zeggen dat.

Daarom heb ik het u gevraagd. Ik vind het erg dat u zich nu onder zware druk iets herinnert. Mijnheer de minister, u wilt me verhaaltjes in de schoenen schuiven, maar ik ben perfect gedocumenteerd.

Minister Marino Keulen : Mijnheer Decaluwe, ik heb de term ‘verhaaltjes’ nooit gebruikt. U doet dat.

De heer Carl Decaluwe : Dat hebt u wel gedaan. Ik heb het opgeschreven.

Minister Marino Keulen : Ik heb het niet gebruikt in de pejoratieve betekenis zoals u dat doet. Dat is uw context van de feiten. Ik ben op 10 juni onverwacht in functie getreden. Ik ben in een maastroom terechtgekomen. Het is mijn bedoeling om alles zo goed en correct mogelijk te doen, conform de procedures en de reglementen.

Ik heb een aantal gegevens gekregen. Ik heb me gedocumenteerd over hoe de vork precies aan de steel zit. Voordien was ik nooit met die sector bezig, voor mij is dit een nieuwe materie. Ik ben een bondgenoot van het parlement. Ik heb er geen belang bij om procedures en reglementen met de voeten te treden. Het is alleen maar een goede zaak voor de geloofwaardigheid van het beleid. Ik geef u een relaas van de feiten zoals ze mij werden meegedeeld. Ik heb niets te verstoppen, en ik wil me ook nergens achter verschuilen.

Een minister die verantwoordelijk is voor een VOI, heeft het vaak moeilijk omdat hij de autonomie van de instelling en van de raad van bestuur moet respecteren, maar hij draagt er niettemin alle verantwoordelijkheid voor. Als er problemen zijn, komt dat allemaal op zijn schoot terecht.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, met alle sympathie, maar volgens mijn informatie was u al in juli op de hoogte. U werd uitgebreid geïnformeerd over de zaak Berlare en over de zaak Blankenberge. De voorzitter van de raad van bestuur was begin augustus in Blankenberge om die zaak nog even te regelen.

Minister Marino Keulen : Het dossier is nog altijd hangende.

De heer Carl Decaluwe : Daar gaat het niet over, mijnheer de minister. Het gaat over de manier van werken, over hoe een voorzitter zich constant bemoeit met zijn diensten. Het gaat erover dat die voorzitter beslissingen van zijn raad van bestuur op een sluike manier probeert uit te hollen en zelf suggesties doet over wat hij kan regelen in Brussel. Ik kan u alle briefwisseling bezorgen. Daar staat letterlijk in wat de commissaris van Berlare schrijft.

Minister Marino Keulen : De geëigende instanties moeten beslissen in overeenstemming met de geldende procedures. Ik wil niet anders dan binnen een legaal kader werken.

De heer Carl Decaluwe : Dan moet u optreden : zo simpel is het. Ik sta volledig aan uw zijde. Ik besef dat u nog niet lang in dienst bent, maar onderzoek de gegevens in alle rust en sereniteit. Als die man kan blijven functioneren, dan hebt u een politiek probleem. Ik ben verbolgen over de manier waarop die man optreedt.

Minister Marino Keulen : Mijnheer Decaluwe, als ik zeg dat u me daar in de coulissen op hebt gewezen, dan wil ik daarmee mijn verantwoordelijkheid niet ontvluchten. Als u mij op de man af vraagt sinds wanneer ik dat weet, dan probeer ik daar eerlijk op te antwoorden. Ik wil niet liegen of manipuleren.

De heer Carl Decaluwe : Gisteren was ik op een receptie van zaakvoerders van Vlaanderen, waar heel veel informatie circuleert. Als ik daar hoor dat een gemeenschapscommissaris een gedetailleerde brief schrijft, dan denk ik dat u sneller had moeten optreden. Ondertussen doet die man rustig verder. Als ik als minister zo'n brief zou ontvangen, dan zou ik binnen de kortste keren ingrijpen.

Mijnheer de minister, we hebben het allebei goed voor met de sector. Ik heb u off the record verteld wat ik had vernomen. Ik heb gezegd dat ik u daarover niet zou interpellieren, maar ik heb wel gevraagd om het te onderzoeken. Als ik dan hoor dat er op de raad van bestuur zware incidenten zijn geweest, dan is het mijn plicht als parlements lid om u op uw politieke verantwoordelijkheid te wijzen.

Mijnheer de minister, u zegt dat het uw verhaal is. Ik kan u echter de bewijzen leveren. Het gaat niet, zoals u stelde, om oude dossiers. Over de oude dossiers werd in de kranten bericht. De dossiers dateren van het moment dat de voorzitter van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij in functie is. Voor mij zijn dat geen oude dossiers. Mijnheer de minister, is het voor u denkbaar dat een voorzitter van een nationale parastatale ter plaatse gaat en zegt dat er van de uitspraak in Brussel zal worden afgeweken ? Is dat een normale manier van werken ?

Hetzelfde kan worden gezegd over de interventies inzake de min- of meerwaarden. De voorzitter heeft daar niets mee te maken ! In mijn tijd is dat nooit gebeurd. Zulke zaken worden enkel besproken op een vergadering van de raad van bestuur als

er speciale afwijkingen zijn. Het zijn de technische diensten die zo'n zaken afhandelen. Wat heeft die man daar verloren ?

Ik heb de inmenging in een Blankenbergs dossier aangehaald. Ik weet ook wel dat de mensen blijven zitten van zodra ze benoemd zijn. De diensten hebben wel de positieve voorgedij voorgesteld. Ik heb ook de interne audit over het rapport van Izegem gelezen. Ik ben trouwens zelf voorzitter geweest van het intern auditcomité. Er bestaat discussie over een vormgebrek. Dit staat los van de bevoegdheid van de VHM tot toekenning van een vergoeding aan een VHM-commissaris. De man in kwestie was gedurende zes maanden niet aanwezig. Er is een groot verschil tussen aanwezig zijn en verslagen indienen. Jaren geleden heeft de raad van bestuur besloten dat degenen die geen verslagen indienen, betaald kunnen worden. Ze moeten wel aanwezig zijn !

Dit is een vorm van onbehoorlijk bestuur. Het is evenwel niet het ergste dossier. Mijn punt is dat de voorzitter intervenieert bij het kabinet van uw voorganger om zijn eigen raad van bestuur te omzeilen.

Mijnheer de minister, ik heb met heel wat mensen gesproken. U hebt een vergadering van de raad van bestuur bijgewoond. De diensten waren enorm gecharmeerd dat u dat hebt gedaan. Dat is positief. Daarenboven meent u het goed, maar dat is het probleem niet. Als u echter op de hoogte bent van dergelijke malversaties, dan is het uw politieke plicht om te reageren, zo niet wordt u daarop afgerekend.

Er zullen nog zaken opduiken. Ik waarschuw u nu : ons onderzoek is nog niet afgelopen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Decaluwe werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het opstarten van een interministeriële conferentie over de aanpak van onredelijke huurprijzen op de privé-woningmarkt

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Martelaer tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het opstarten van een interministeriële conferentie over de aanpak van onredelijke huurprijzen op de privé-woningmarkt.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het Nationaal Actieplan Sociale Uitsluiting wordt tweejaarlijks opgemaakt en bevat de bouwstenen die werden aangebracht door de federale regering. Ze bevat eveneens de trends en uitdagingen die de federale overheid in samenwerking met de gewesten wenst aan te pakken inzake sociale uitsluiting. Op 5 september 2003 werd het Belgisch Nationaal Actieplan Sociale Uitsluiting 2003-2005 door de federale ministerraad goedgekeurd.

Ik ben ook lid van de commissie voor Welzijn. Ik volg daar de problematiek inzake armoede. Ook de commissie voor Huisvesting heeft daarmee te maken. De actieplannen kunnen integraal worden teruggevonden op de website. De lijvige studies bieden heel wat interessante informatie. Een belangrijk facet van de sociale uitsluiting is de huisvesting.

Het recentste rapport stelt dat op het vlak van de betaalbaarheid van de huisvesting 'de gemiddelde woonquote – het aandeel van de naakte woonuitgaven in het beschikbaar gezinsinkomen – tussen 1992 en 1997 bij huurders veel scherper steeg – van 18,6 percent naar 24,5 percent – dan bij de afbetalende eigenaars – van 15,1 naar 19,3 percent. Het aantal huurders in de twee laagste inkomensquintielen is trouwens flink gestegen van 40,6 percent in 1976 tot 51,4 percent in 1997. Het aandeel armste huurders neemt toe.

De algemene woonkost – inclusief huishoudens zonder woonkost – is over de periode van 1976 tot 1997 met 95 percent gestegen, terwijl het beschikbare inkomen van de huishoudens over dezelfde periode slechts met 5,9 percent steeg. Vooral de prijzen in het lagere, en dus kwalitatief slechtere segment van de huurmarkt stijgen sterker dan het gemiddelde, en dus treffen ze vooral de lage inkomens. Analyse van de huishoudbudgetenquête van

1998 toont aan dat ongeveer 10 percent van de huishoudens wier gezinsinkomen lager is dan het mediaan gezinsinkomen zich verplicht zien om maandelijks meer dan 33 percent van hun gezinsbudget te besteden aan de huurprijs van hun woning'.

In het vorige actieplan van de periode 2001 tot 2003 werd vermeld dat het doel was te komen tot een geïntegreerde aanpak van de huisvestingsproblematiek. Er werd gesteld dat 'de bevoegdheden voor huisvesting vooral zitten bij de gewesten en, wat de huurwetgeving betreft, bij de federale overheid. Alle regeringen schrijven zich in in een strategie van overleg en afstemming. Dit slaat niet alleen op de relaties federaal-gefederaliseerde regeringen, maar ook op de afstemming met andere actoren, vooral op het lokale vlak'.

In het huidig plan staat dat 'een betere coördinatie van de beleidsmaatregelen inzake huisvesting onder meer via een interministeriële conferentie ad hoc zal gebeuren'.

Mijnheer de minister, in een persmededeling van 10 september 2003 breekt uw Brusselse collega, de heer Hutchinson, een lans voor het organiseren van een interministeriële conferentie. Die conferentie zou als doel hebben te komen tot een gemeenschappelijke aanpak van de huisvestingscrisis, aangezien de wetgeving daarover over de verschillende bestuursniveaus verspreid is.

Hij dringt aan op een aantal federale maatregelen om een gewestelijk beleid op punt te stellen. Hij wil onder meer een voorstel indienen om het controleren van de huurprijzen in gebieden met een sterk speculatieve markt mogelijk te maken. Hij motiveert zijn voorstel vanuit de vaststelling dat de Brusselse bevolking met steeds groter wordende moeilijkheden kampt om nog aan een redelijke prijs een huurwoning te vinden. Hij stelt dat in de nabije toekomst duidelijke maatschappelijke keuzes moeten worden gemaakt.

Op 16 december 2002 werd een hoorzitting gehouden over de sociale mix en de leefbaarheid van de sociale huisvesting. De Vlaamse ombudsman, de heer Hubeau, zei toen : 'Tot slot moet worden overwogen om stappen te zetten naar regionalisering of defederalisering van de regelgeving inzake de privé-huurmarkt. De problematiek van de sociale mix en de leefbaarheid van de sociale huisvesting blijft onoplosbaar zonder het betrekken van de privé-markt'.

De Martelaer

Mijnheer de minister, welke concrete stappen bent u zelf van plan te zetten om, zoals uw Brusselse collega van Huisvesting, te komen tot de organisatie van een interministeriële conferentie? Hebt u en uw administratie een zicht op de evolutie van de huurprijzen in de verschillende regio's? Weet u welk gevolg deze prijsstijgingen hebben voor de groepen die nu niet aan de bak komen? Zijn er mogelijkheden om de huurprijzen te controleren?

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw De Martelaer, u had het over de interministeriële conferentie. Morgen vergadert het Overlegcomité. Daar is onder andere het punt 'huisvesting' geagendeerd. Er is nog geen datum vastgelegd om een interministeriële conferentie over huisvesting bijeen te roepen. Het klopt dat er verschillende beleidsniveaus bij de zaak zijn betrokken. De reglementering van de huurwetgeving is een federale materie. Ook de fiscaliteit, BTW, renovatie, nieuwbouw, enzovoort, zijn bevoegdheden van de federale overheid.

Het is een goede zaak dat getracht wordt de zaken op elkaar af te stemmen. Ik kijk dan ook uit naar het bijeenroepen van die conferentie. Ze kan goed werk leveren om ook in Vlaanderen een goed woonbeleid te kunnen voeren.

Een paar dagen geleden vroeg iemand aan de telefoon of de federale overheid de voogdij zal uitoefenen over de regio's om zo de bevoegdheid inzake huisvesting te recupereren. Uiteraard is dat niet zo! Het gaat juist over de aanverwante materies, die toch ook erg bepalend zijn voor het voeren van een beleid. Als het gaat over fiscaliteit, over BTW, over de huurwetgeving, dan is het goed dat we daarover rond de tafel zitten.

Mevrouw De Martelaer, mijn administratie heeft voorgesteld om een project te laten oprichten om de problematiek inzake de federale beleidsmaatregelen die resulteren in effecten op het gewestelijk woonbeleid, structureel te laten opvolgen. Eerstdaags zal een projectverantwoordelijke worden aangesteld. Het is aangewezen om vanuit het gewestelijk perspectief een degelijke voorbereiding en opvolging van deze interministeriële conferentie te verankeren via de projectorganisatie.

Een algemene evolutie van de huurprijzen op de privé-markt kan worden gegeven aan de hand van resultaten van een aantal onderzoeken die door-

gaans representatief zijn op het niveau van de gewesten. Dit is in mindere mate het geval voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor Vlaanderen werd deze evolutie reeds in verschillende studies en publicaties onderzocht.

De cijfers van het Nationaal Actieplan Sociale Uitsluiting 2003-2005 zijn gebaseerd op een analyse van de het Sociaal Economisch Panel en hebben enkel betrekking op Vlaanderen.

Eenzelfde analyse voor heel België en voor het Waals Gewest is mogelijk, maar werd tot op heden nog niet uitgevoerd.

Een andere bron van informatie over de particuliere huursector is de Sociaal-Economische Enquête 2001 van het NIS. Aangezien hierin alle bewoonde woningen zijn opgenomen, is een regionale vergelijking mogelijk. De vraag naar de huurprijs was echter niet opgenomen in de vroegere volks- en woningtellingen, waardoor de evolutie niet in kaart kan worden gebracht. Bovendien werd de huurprijs bevraagd in zeer ruime categorieën, waardoor het informatiegehalte vrij beperkt is.

Toch kan uit de enquête worden afgeleid dat de huurprijzen verschillen naargelang de regio. Het aandeel huishoudens dat maandelijks meer dan 495 euro aan huur betaalt, is het hoogst in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het aandeel is er 20,3 percent. In Vlaanderen is dat 13,1 percent. In het Waals Gewest is het aandeel het laagst, namelijk 9,1 percent. Het Belgisch gemiddelde is 13,2 percent.

In Vlaanderen betaalt 58,5 percent van de huurders een huurprijs die ligt tussen 247,79 euro en 495,78 euro. 28,4 percent betaalt minder dan 247,79 euro. In totaal betaalt 86,9 percent van de Vlaamse huurders minder dan 495,78 euro huur.

Op dit ogenblik wordt een onderzoek over de privé-huurmarkt in Vlaanderen afgerond. Het betreft het 'Onderzoek naar de mogelijkheden voor de integratie van de particuliere huurmarkt in het Vlaams Woonbeleid', een onderzoeksproject in opdracht van het ministerie van het Vlaams Gewest, Afdeling Woonbeleid. De studie wordt uitgevoerd door de onderzoeksgroep Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad van de Universiteit Antwerpen. Hierin worden de ontwikkelingen op de privé-huurmarkt verder uitgediept, onder meer op het vlak van prijzen, betaalbaarheid en de gevolgen daarvan. Op basis van de onderzoeksresultaten en een overzicht van initiatieven in het buitenland worden een aantal beleidsvoorstellen verwacht.

Keulen

Het eindrapport van dit onderzoek zal nog dit jaar beschikbaar zijn en zal worden aangewend voor de beschouwingen omtrent huurprijsregulering.

U kent mijn stelling over de noden in de sociale-woonsector. Er is een tekort. We zijn sterk aan het bouwen en op het einde van deze legislatuur zullen we een goed resultaat kunnen voorleggen. Huur-subsidies zullen een forse stimulans geven. De volgende regering zal iets moeten doen aan de behoeftes die er bestaan.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Kunt u een concrete timing vooropstellen ?

Minister Marino Keulen : Morgen komt het Overlegcomité bijeen. Huisvesting staat als vierde punt op de agenda. Ik hoop duidelijkheid te krijgen over een concrete datum van de interministeriële conferentie. Er wordt nu al een projectverantwoordelijke aangeduid om goed voorbereid aan de conferentie te kunnen deelnemen.

Mevrouw Ann De Martelaer : De gewesten worden uitgenodigd. Misschien is het goed om het signaal te geven dat we de conferentie snel willen omdat deze problematiek voor Vlaanderen erg belangrijk is.

Minister Marino Keulen : Sommigen zagen hier een manoeuvre van politieke recuperatie in, maar dat klopt niet. Dit is een vorm van goed beleid, en dat betekent dat de verschillende niveaus rond de tafel gaan zitten om de bevoegdheden op elkaar af te stemmen.

Mevrouw Ann De Martelaer : Er loopt nog een studie die op het einde van het jaar wordt opgeleverd. Daarin zal concrete informatie over de huurprijzen staan. Op mijn laatste vraag over het controleren van huurprijzen legde u de link naar huursubsidies. Dat is dan specifiek voor de sociale huisvesting. Ik denk dat heel veel mensen die niet in de sociale huisvesting zitten, ook problemen hebben om de huur te betalen.

Minister Marino Keulen : Ik ben bang dat als de huurprijzen worden gecontroleerd, het aanbod zal verschromelen. Een verhuurder streeft altijd rendement na. Als dat aan banden wordt gelegd, zal die

een andere manier zoeken om winst te maken. We moeten ervoor oppassen dat we niet in een situatie zoals in Nederland terechtkomen waar er schaarste is. Nederland heeft gedurende jaren alles willen controleren, waardoor heel veel Nederlanders de grens zijn overgestoken om een dak boven hun hoofd te krijgen. Nederland heeft nu heel wat reglementering laten varen omdat die een averechts effect had, want het aanbod was te klein.

Voor mensen die vandaag op de privé-markt huren maar dat financieel niet kunnen dragen, zijn er de huursubsidies. Dat is een snelle oplossing, en het geeft hen de kans om aan een betaalbaar tarief te huren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de beleidsintentie om zonnepanelen op sociale woningen te installeren

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de beleidsintentie om zonnepanelen op sociale woningen te installeren.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in de beleidsbrief Woonbeleid 2002-2003 van voormalig minister Gabriels staat onder andere volgende beleidsintentie verwoord : 'In functie van de ecologische uitdagingen wil ik mijn bevoegdheden van economie en huisvesting verenigen, teneinde met een zonneproject in de sociale huisvesting in beide domeinen een win-winsituatie te realiseren. Het project bestaat erin om na het concreet uitwerken van een haalbaarheidsstudie en het realiseren van proefprojecten, op relatief grote schaal sociale woningen uit te rusten met een installatie fotovoltai-sche zonnepanelen voor omzetting van licht in elektriciteit'.

In de media verkondigde de heer Gabriels dat hij er concreet aan dacht om niet minder dan 8.000 sociale woningen uit te rusten met een PV-installatie van 2 kilowattpiek.

Glorieux

De voormalige minister verantwoordde deze beleidsoptie door terecht te verwijzen naar de vele voordelen van een dergelijk impulsprogramma. In de eerste plaats is dit een sociale maatregel omdat de gratis door de zon geproduceerde stroom van de energiefactuur van de sociale huurders kan worden afgetrokken. In de tweede plaats is het een ecologische maatregel omdat hierdoor gemiddeld een kwart van het huishoudelijk stroomverbruik van 8.000 gezinnen op duurzame wijze wordt opgewekt. Hierdoor zou het departement Huisvesting een concrete bijdrage leveren aan het Vlaams klimaatbeleid.

Op economisch vlak zou een dergelijk impulsprogramma heel wat voordelen bieden. Fotovoltaïsche zonnecellen maken deel uit van een hoogtechnologische en toekomstgerichte sector met grote exportmogelijkheden. Verschillende bedrijven in Vlaanderen zijn reeds actief op het vlak van de productie van zonnecellen en de installatie ervan. Een dergelijk programma kan deze sector een enorme duw in de rug geven en dat zou duurzame tewerkstelling ten goede komen.

Ondertussen zijn we twee jaar verder en hebben we nog maar weinig van dat project gehoord. Het is onduidelijk of het geplande budget uit het Fonds voor Eenmalige Investeringen hiervoor nog zal worden aangewend of voor andere projecten wordt voorbestemd. Zo zou het zeer zinvol zijn om tevens bijvoorbeeld dezelfde 8.000 sociale woningen om te vormen tot lage-energiewoningen. Het heeft weinig zin om enerzijds zonnepanelen te installeren en anderzijds de opgewekte energie bij wijze van spreken door ramen en deuren naar buiten te laten stromen. Een hele rits energiebesparende maatregelen kosten weinig of zijn rendabel op korte termijn, waaronder het isoleren van daken of ramen of relighting. Ook de vervanging van elektrische verwarmingstoestellen en waterboilers door hoogrendementsverwarming en de plaatsing van afzonderlijke thermostatische kranen, zijn maatregelen die zowel het comfort van de bewoners verhogen als de energiefactuur verlagen.

Het energieluw maken van 8.000 sociale woningen zal ook heel wat banen creëren in de bouwsector. Het studiebureau Research Development and Consulting berekende in opdracht van ANRE dat de maatregelen die in de Vlaamse beleidsnota Energie 2000-2004 staan, tussen 2000 en 2010 in totaal bijna 60.000 banen jaren zullen opleveren, waarvan ruim de helft in de bouwsector. Het aanmoedigen van investeringen of het zelf investeren

door de Vlaamse overheid in maatregelen die rationeel energieverbruik bevorderen, is zowel op sociaal, economisch als ecologisch vlak rendabel. Het biedt ook de gelegenheid om vanuit het departement Wonen een bijdrage te leveren aan de realisatie van de doelstellingen van het Vlaams Klimaatplan.

Mijnheer de minister, wat is er geworden van de intentie van voormalig minister Gabriels om 8.000 sociale woningen uit te rusten met fotovoltaïsche zonnepanelen? Wordt dit project verwezenlijkt of is het afgevoerd? Hoe staat u tegenover een project om die woningen om te bouwen tot lage-energiewoningen? Welke concrete initiatieven worden er overwogen om alvast alle elektrische verwarmingstoestellen in sociale woningen te vervangen door hoogrendementsketels op aardgas? Welke bijdrage wordt er vanuit het departement Wonen geleverd aan de realisatie van de klimaatsdoelstellingen, zoals verwoord in het Vlaams Klimaatplan?

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijn voorganger, de heer Gabriels, heeft inderdaad beslist om een gemengd project binnen de beleidsdomeinen Economie en Huisvesting op te zetten die de installatie van PV-cellen op sociale woningen moet stimuleren. De koppeling van werkgelegenheid aan het installeren van PV-cellen binnen de socialehuisvestingssector moest inderdaad zowel energie- als banenwinst opleveren. Met de ministerwissel in juni zijn de bevoegdheden Economie en Huisvesting echter gesplitst en dus ook de middelen. De middelen voor het gemengd project waren ingeschreven op de begroting van Economie. Binnen de begroting Wonen waren en zijn er jammer genoeg geen middelen voor dergelijk project opgenomen.

Mijnheer Glorieux, u merkt terecht op dat het weinig zin heeft om PV-panelen te installeren als niet eerst de energievraag van de woningen wordt teruggedrongen. Reeds meer dan 20 jaar worden sociale woningen thermisch geïsoleerd. Sinds midden 2001 legt de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij inzake thermische isolatie zelfs strengere normen op dan het Vlaams Gewest, namelijk K45 in plaats van K55. De VHM stelt ook hogere eisen inzake maximale K-waarden voor de elementen van de gebouwschil, namelijk de gevels en het dak van het gebouw. Die waarden zijn bijvoorbeeld 12 centimeter voor dakisolatie, 6 centimeter voor muren, 4 centimeter in vloeren en isolerende beglazing met een maximale K-waarde van 2 watt per vierkante meter en per graad Kelvin. In heel wat projecten

Keulen

wordt zelfs K40 gehaald, meer bepaald bij rijwoningen.

Verwarmingsinstallaties worden op verlaagd temperatuursregime ontworpen, alle CV-ketels zijn van het type hoog rendement of condensierend. De ventilatienorm is van toepassing op alle nieuwbouwwoningen, op belangrijke renovaties en op de renovatie van ramen. Energetisch scoort een sociale woning beter dan de doorsnee Vlaamse woning.

Lage-energiewoningen hebben een globaal isolatiepeil K30 of beter. Om dit peil te behalen moeten de woningen compact zijn en dient het isolatiepakket aanzienlijk te worden uitgebreid. Voor een driegevel sociale woning komt dit neer op circa 10 centimeter muurisolatie, 20 centimeter in het dak, 10 centimeter in de vloer en de toepassing van superisolerende beglazingen in thermisch hoogwaardige raamkaders. Koudebruggen dienen daarbij volledig te worden uitgesloten. Dergelijke isolatie-eisen brengen tevens structurele en bouwtechnische aanpassingen met zich mee, zoals grotere muurdiktes met verlies van bewoonbaar oppervlak, bredere funderingen en een hogere dakstructuur. De gebouwschil moet daarbij perfect luchtdicht zijn opgebouwd om lekverliezen en inwendige condensatie te vermijden. Om een goede binnenluchtkwaliteit te waarborgen is mechanische ventilatie noodzakelijk, waarbij de warmte uit de afgevoerde lucht wordt teruggewonnen. Oververhitting bij zonnige dagen wordt vermeden door aangepaste zonneweringen en passieve koeling zoals nachtventilatie.

Dergelijke woningen lenen zich goed tot lagetemperatuurverwarmingssystemen en bieden mogelijkheden tot aanwending van alternatieve duurzame energievormen als zonne-energie of grondwarmte via zonnecollectoren, warmtepompen en dergelijke. Aan de uitvoering dienen tevens hoge eisen gesteld. Kleine uitvoeringsfouten kunnen de energetische maatregelen volledig tenietdoen.

Al deze elementen werken sterk kostprijsverhogend, en zonder financiële steun zijn ze niet haalbaar binnen de socialewoningbouwsector. Het geheel moet uiteindelijk ook nog beheersbaar en leefbaar blijven voor een doorsnee sociale bewoner, zo niet worden de doelstellingen gemist. Diverse functies kunnen worden geautomatiseerd, echter op het gevaar af dat het woongedrag van de huurder wordt gedicteerd door bouwtechnische imperatieven.

Vooraleer dergelijke concepten op grote schaal toe te passen, is enig praktijkonderzoek wenselijk via bijvoorbeeld kleinschalige proefprojecten met wetenschappelijke ondersteuning, begeleiding en opvolging. Dit gebeurt momenteel binnen drie voorbeeldprojecten van het proefproject EDSW, Ecologische en Duurzame Sociale Woningbouw.

Het vervangen van elektrische verwarming door een centrale verwarmingsinstallatie op aardgas is vrij ingrijpend en impliceert de aanleg van leidingen in opbouw, het plaatsen van een verwarmingsketel en radiatoren en de aansluiting op het aardgasnet. In combinatie met een globale interne renovatie van de woning is dergelijke omschakeling het best te realiseren. Dit is dan ook de algemene werkwijze die systematisch wordt toegepast binnen de sector. Ook hier dienen echter maatregelen ter vermindering van de warmtebehoeften van de woning prioritair te worden gesteld, met name thermische isolatie van de buitenschil.

In het Vlaams Klimaatplan zijn enkele projecten uit de sector opgenomen, namelijk : demonstratieprojecten inzake rationeel energiegebruik, kortweg REG, in de socialewoningbouwsector, wat een onderdeel is van de voorbeeldprojecten Ecologische en Duurzaam Sociale Woningbouw ; maatregelen met een emissiereductiepotentieel bij het bouwen van sociale woningen, namelijk voorschriften opgenomen in de ontwerponderrichtingen C2001 en het typebestek B2001 van de VHM ; sensibilisatie van REG in de socialewoningbouwsector door informatie via infobladen ten behoeve van de sociale huisvestingsmaatschappijen en de huurders en kopers van sociale woningen.

Het grootste emissiereductiepotentieel ligt in de bestaande woningen en in het bijzonder de appartementsgebouwen. Enkele concrete projecten hebben aangetoond dat het energieverbruik na thermische renovatie via isolatie van de buitenschil en het optimaliseren van de verwarmingsinstallatie, wordt herleid tot minder dan 40 percent van het oorspronkelijk verbruik. De emissies verminderen evenredig en mogelijk in grotere mate bij omschakeling van stookolie of elektrische verwarming naar aardgas. Door het aanbrengen van een thermische isolatie en een nieuwe regenhuid op het dak en de zijmuren, worden bovendien in eenzelfde beweging ook diverse andere problemen opgelost als regeninfiltratie, betonrot, thermisch en akoestisch comfort en dergelijke. Het gebouw krijgt als het ware een tweede leven. In veel gevallen kunnen de werken worden uitgevoerd terwijl de appartementen verder worden verhuurd.

Keulen

De kosten-batenanalyse van dergelijke ingrepen is gunstiger bij grote gebouwen dan bij eengezinswoningen, maar deze projecten zijn door hun omvang toch nog relatief duur en belasten vaak het nieuwbouwprogramma. Er wordt momenteel overwogen om deze mogelijkheden eveneens als project aan te melden bij het Vlaams Klimaatplan.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het lijkt me toch dat het mogelijk moet zijn om samen met de minister van Economie dit project nog gezamenlijk een kans te geven, vooral omdat er een win-winsituatie wordt gecreëerd voor de sectoren van de huisvesting en de economie. Het lijkt me dus aangewezen om een gezamenlijk project met gezamenlijke budgetten op poten te zetten.

U zegt dat qua energie-efficiëntie sociale woningen beter scoren dan de doorsnee woningen. Dat is op zich geen prestatie, want de woningen in ons land scoren op het vlak van energie-efficiëntie in vergelijking met alle andere Europese landen het slechtst. Wij zitten qua isolatie ongeveer op het peil van Portugal en Griekenland, terwijl een woning in Scandinavië, waar het veel kouder is, slechts de helft of zelfs minder energie verbruikt dan een woning bij ons. Er werden jarenlang veel te zwakke isolatienormen gehanteerd, en die zwakke norm werd bovendien amper toegepast.

U zegt dat de omschakeling van elektrische verwarming een omvangrijke operatie is omdat men vaak zelfs een schouw moet installeren. Er wordt daarentegen echter een grote energiewinst geboekt. Dat betekent winst op het vlak van uitstoot en van verbruik, met bijgevolg minder nood aan import van energiebronnen. Er is dus ook winst voor de sociale huurder.

Een aantal demoprojecten hebben inderdaad aangetoond dat er een groot potentieel is. Die wetenschap moet er ons juist toe aanzetten het grote potentieel absoluut te realiseren. Een mogelijkheid zou zijn om de renovatiepremie op zijn minst voor lage-inkomensgezinnen opnieuw in te voeren. Advocaten, dokters of parlementsleden moet je natuurlijk geen renovatiepremie geven. Het Fraunhofer-Instituut heeft immers onlangs in een studie aangetoond dat het volstaat voor ons land om ons energie-efficiëntiepeil op het niveau van onze buurlanden te brengen om aan de globale Kyoto-normen te voldoen. Als we dit willen realiseren,

moet ook de huisvestingssector een bijdrage leveren.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : We hebben al een forse verhoging gekend van het budget, maar de prioriteit ligt nu vooral bij bouwen, gezien de grote nood aan sociale woningen.

In de nieuwe VAP-regeling, namelijk de Verbeterings- en Aanpassingspremie, werd isolatie mee opgenomen. Dat wordt in de loop van de komende weken geoperationaliseerd. Net de bescheiden inkomens kunnen een premie krijgen. In die zin komen we tegemoet aan uw bekommernis.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Didier Ramoudt tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de effecten van het uitoefenen van het voorkeepsrecht op het woningaanbod

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Ramoudt tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de effecten van het uitoefenen van het voorkeepsrecht op het woningaanbod.

De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met het oog op een efficiënt en effectief sociaal grond- en pandbeleid voorzag de decreetgever in de Vlaamse Wooncode in een instrument dat het voor de overheid mogelijk maakt in te grijpen op de privé-markt. Woningen en percelen die worden verkocht, moeten worden aangeboden aan de VHM en zijn socialehuisvestingsmaatschappijen, aan de gemeenten en aan de OCMW's.

Het voorkeepsrecht zorgt echter voor groot ongenoegen bij de verschillende partijen die betrokken zijn bij de aan- en verkoop van woningen en percelen. Notarissen dringen reeds lang aan op de uitbouw van een kadaster van percelen waarop de Vlaamse overheid een voorkeepsrecht kan uitoefenen. Privé-ontwikkelaars van gronden en particuliere kopers worden daadwerkelijk afgeschrikt. Er wordt een steeds grotere voorzichtigheid aan de

Ramoudt

dag gelegd door aannemers en projectontwikkelaars die enorme inspanningen leverden en uiteindelijk werden geconfronteerd met het recht op voorkoop.

Ook aan de kant van de socialehuisvestingsmaatschappijen weerklinkt kritiek. Het voorkooprecht heeft als doel het sociaal patrimonium in probleemgebieden op een snelle en adequate manier uit te breiden, maar dit wordt enigszins tegengewerkt door de hoge kostprijs.

De OCMW's, de gemeenten en de sociale woonorganisaties kunnen de percelen en woningen enkel aankopen tegen dezelfde prijzen en dezelfde voorwaarden als deze die gelden voor de oorspronkelijke kandidaat-kopers.

Er zijn vooral klachten met betrekking tot de termijn, namelijk twee maanden, waarover de gemeenten, de OCMW's en de socialewoningorganisaties beschikken om te beslissen al dan niet gebruik te maken van het voorkooprecht. De socialewoningorganisaties wijzen op de noodzaak van deze termijn gezien de enorme administratieve formaliteiten die moeten worden vervuld. De overige partijen hekelen deze termijn omdat op die manier de gebruikelijke procedure wordt lamgelegd.

Het recht op voorkoop wordt volgens de mij beschikbare cijfers niet frequent toegepast. Enig zoekwerk leverde volgende resultaten op voor 1999. Bij de VHM Antwerpen werden dat jaar 991 koop panden aangeboden en werd slechts twee keer het voorkooprecht uitgeoefend. In Limburg waren er 154 aanbiedingen tegen slechts 1 uitoefening van het voorkooprecht. In Oost-Vlaanderen waren er 877 aanbiedingen en was er 8 keer een uitoefening van het voorkooprecht. In West-Vlaanderen waren er 589 aanbiedingen tegen 2 keer een uitoefening van het voorkooprecht. Hoewel Vlaams-Brabant 5.988 aanbiedingen had, werd slechts 5 keer het voorkooprecht uitgeoefend. Dit betekent dat op een totaal van 8.609 aanbiedingen, 18 keer het voorkooprecht werd uitgeoefend. Voor het jaar 2000 heb ik geen cijfers. Voor 2001 kom ik bijna tot eenzelfde vaststelling, verdeeld over de provincies : slechts 55 keer werd het voorkooprecht uitgeoefend.

Recente gegevens met betrekking tot een mij goed bekend gebied, namelijk de streek van Gistel, Oudenburg, Eernegem, Ichtegem, Middelkerke, Oostende en Bredene, waar een hoge werkloosheidsgraad heerst en waar veel sociale woningen zouden

moeten zijn, wijzen eveneens op de beperkte toepassing van het recht op voorkoop van de socialehuisvestingsmaatschappijen. In 2002 werd 456 maal het recht op voorkoop aangeboden aan 'Onze Landelijke Woning', een organisatie die in opdracht van de VHM gronden aankoopt en huizen bouwt, overeenkomstig de doelstellingen van de VHM. Bovendien werkt Onze Landelijke Woning op basis van subsidies van de VHM. Op een totaal van 456 aanbiedingen werd slechts driemaal gebruik gemaakt van die mogelijkheid.

Voor gemeenten en OCMW's is het bekomen van cijfermateriaal iets moeilijker omdat het blijkbaar niet gestructureerd aanwezig is. In het OCMW van Oostende bijvoorbeeld werd in 2002 geen enkele keer gebruikgemaakt van het voorkooprecht. Door die maatregel derft de overheid bepaalde inkomsten, zonder dat ze het zelf wil. Als de gemiddelde procedure voor het opeisen van het voorkooprecht twee maanden duurt, dan moet de overheid rekening houden met een vertraging voor de registratierechten van twee maanden. Nu zijn de aanbiedingen wellicht hoger dan in 1999, niet alleen omdat er meer wordt verkocht, maar ook omdat in heel wat steden de voorkooprechtgebieden werden uitgebreid. Als er 9.000 aanbiedingen zijn tegen een gemiddelde verkoopprijs van 5 miljoen frank, dan komen we aan een bedrag van 4,5 miljard frank, dat de staat twee maanden later zou kunnen innen. Als de staat die 4,5 miljard frank zou uitzetten tegen een rente van 5 percent, dan derft diezelfde staat 111,5 miljoen frank aan intresten.

Mijnheer de minister, beschikt u over cijfers die informatie geven over de omvang van het gebruik van het voorkooprecht door de overheden die daartoe het recht hebben en zo ja, welke zijn die ? Bent u op de hoogte van enig verlamrend effect op het woningaanbod dat de toepassing van het recht op voorkoop met zich brengt ? Hoe schat u de klachten van de betrokken partijen in ? Welke maatregelen kunt u nemen om dit op te lossen ? Bent u bereid om de periode waarover de gemeente, het OCMW en de socialehuisvestingsmaatschappijen beschikken om te beslissen om al dan niet gebruik te maken van het recht op voorkoop, te beperken tot twee weken, om zo het verlamrend effect op de economie tegen te gaan ? Wat is uw standpunt, in het licht van de klachten van de betrokkenen en het relatief beperkte gebruik, over een grondige evaluatie van het voorkooprecht op zich ? Hoe ziet u een dergelijke evaluatie concreet gebeuren ?

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, de administratie heeft in opdracht van mijn voorganger een aanzet tot evaluatie gemaakt in het voorjaar van 2002. Uit die aanzet blijkt dat 29.714 verkopen werden aangeboden aan de SHM's en dat die SHM's in 88 gevallen het recht van voorkoop hebben uitgeoefend.

De subsidie voor verwerving in het kader van sociale woonprojecten werd recent aangepast door de Vlaamse regering, en daarbij krijgt het recht van voorkoop niet langer een hogere subsidie in vergelijking met gewone verwervingen. Dat is een gevolg van die aanpassing. Voordien subsidieerde de Vlaamse overheid de aankoop van gronden en panden door de bewoners van sociale woningen integraal boven de 625 frank per vierkante meter voor gronden en panden waarop een recht van voorkoop geldt, en boven de 1.250 frank per vierkante meter voor andere gronden en panden. De aankoop van gronden en panden wordt voortaan als volgt gesubsidieerd : in woonvernieuwingsgebieden wordt alles boven de 30 euro per vierkante meter gesubsidieerd met een plafond van 70 percent van de kostprijs. In woonbouwgebieden wordt alles boven de 50 euro per vierkante meter gesubsidieerd met een plafond van 70 percent van de kostprijs. In andere gebieden wordt de subsidie, berekend volgens de regeling voor woonbouwgebieden, slechts voor de helft uitgekeerd.

Bovendien worden de initiatiefnemers gestimuleerd om hun projecten sneller te realiseren. Indien de projecten binnen de 3 jaar na verwerving worden gegund, verhoogt de subsidie met 15 percent. De filosofie daarachter is dat we meer willen doen met hetzelfde geld en de uitvoering van projecten stimuleren. Tot dusver was een maatschappij die een aankoop deed, niet verplicht om het project te realiseren. Ze kreeg subsidies voor de verwerving, maar dat kapitaal werd geïmmobiliseerd, waardoor voor anderen die wel een project wilden uitvoeren, geen geld meer beschikbaar was.

De VHM centraliseert via een overeenkomst met de notarissen alle rechten van voorkoop die aan de socialehuisvestingsmaatschappijen worden aangeboden. Op die manier kan de VHM een ondersteunende rol spelen bij de betrokken maatschappijen. De VHM kan gegevens leveren omtrent de ligging, de prijs, het aantal aangeboden en het aantal uitgeoefende rechten van voorkoop. Ik zal de VHM een recente stand van zaken opvragen en die aan de commissie bezorgen. De meest recente stand van zaken waarover ik beschik, werd opgemaakt naar aanleiding van een administratieve evaluatie van het recht van voorkoop begin 2002.

Het aanbod aan gemeenten en OCMW's is hetzelfde als dat aan de huisvestingsmaatschappijen. Hier voor verwijs ik naar de cijfers die ik bij de VHM zal opvragen en aan u meedelen. De uitgeoefende rechten van voorkoop door gemeenten en OCMW's zijn bij de administratie bekend voor zover er een subsidieaanvraag aan gekoppeld is. Ik zal u deze gegevens binnenkort ook ter beschikking kunnen stellen.

Het recht van voorkoop in de sociale huisvesting werd ingevoerd om het tekort aan sociale woningen te verhelpen, om de kleinschalige inbreidingsgerichte projecten te promoten en om gekoppeld aan een gericht beleid tot kwaliteitsverbetering van woningen te komen in de centra van steden en gemeenten.

Het instrument is binnen het woonbeleid zeker waardevol omdat het de doelstelling inzake de uitbreiding van het sociaal woonpatrimonium mee kan realiseren. Het instrument moet evenwel procedureel worden verbeterd. Zo staat het aantal aanbiedingen niet in verhouding tot de uitoefening. Om de effectiviteit van het instrument te verbeteren, kan het voorstel worden onderzocht om het recht van voorkoop te koppelen aan de aard van het goed.

Niet elke verkoop van een onroerend goed moet worden aangeboden en niet elke begunstigde is geïnteresseerd in alle aanbiedingen. Een systeem waarbij ook de begunstigde inspraak kan krijgen in het soort aanbiedingen kan reeds een gunstige invloed hebben op de toevloed van aanbiedingen. Een SHM kan bijvoorbeeld vragen aan een notaris om over een bepaald type van verkopen te worden ingelicht. Nu worden gebieden in hun geheel aangeboden. Dat is mede een verklaring voor het lage uitvoeringspercentage. De periode waarin de gerechtigden hun bedoeling kenbaar kunnen maken, bedraagt twee maanden. Deze periode is het resultaat van een afweging tussen de behoefte van de oorspronkelijke koper om snel uitsluitel te krijgen enerzijds, en de mogelijkheid om subsidie toe te kennen anderzijds.

Bij een subsidieaanvraag voor een sociaal woonproject werd een afzonderlijke en verkorte procedure opgesteld voor de verwervingen in het kader van het recht van voorkoop. Zelfs dan blijkt het niet altijd eenvoudig om binnen de termijn van twee maanden tot een subsidieadvies te komen. Deze periode nog verder inkorten, zou in de huidige omstandigheden betekenen dat de rechten van voorkoop de facto worden uitgesloten van subsidie.

Keulen

Ik ben bereid om met de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, de rechthebbenden in de sector en de administratie na te gaan of de periode kan worden ingekort. Hoe dan ook lijkt 14 dagen te kort om vanuit het sociaal woonbeleid nog sturing te kunnen geven aan de verwervingen. Ik vrees dat we dan in situaties terechtkomen waarin het recht wordt uitgeoefend zonder dat de financiering voor de initiatiefnemers is geregeld.

Ik heb recent ook het initiatief genomen om te onderzoeken in welke mate de aanbiedingen van het recht van voorkoop transparanter kunnen worden gemaakt voor zowel notaris als gerechtigde door te trachten een GIS-loket uit te bouwen, waarop elke belanghebbende onmiddellijk kan nagaan of er op een bepaald onroerend goed een recht van voorkoop rust. Als dit op kruissnelheid komt, kan de periode waarbinnen de rechthebbenden moeten beslissen, wellicht worden ingekort.

De evaluatie van het recht van voorkoop is gestart met een beknopt rapport waarin de administratie en de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij samen de voor- en nadelen hebben geïnventariseerd in functie van de onderscheiden doelstellingen van het instrument. Dit rapport zal uitgebreid worden op basis van recente gegevens. Op basis hiervan kan verder de discussie worden gevoerd.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord. U houdt rekening met een aantal verzuchtingen binnen de VHM. Ze zijn echter niet marktconform en beantwoorden ook niet aan de realiteit.

Ik zal een voorbeeld aanhalen dat ik zelf ken. Oostende heeft heel wat woongebieden waar het voorkeurrecht geldt. Als een bouwpromotor een overeenkomst afsluit met een eigenaar, geldt nog altijd het voorkeurrecht. Een bouwpromotor heeft geen tijd op overschot en speelt kort op de bal. In de overeenkomst is er steeds een opschortende voorwaarde opgenomen. Hij moet zich immers indekken tegen het voorkeurrecht. De bouwpromotor moet daardoor zijn verplichtingen niet nakomen als hij een gelijkwaardig pand kan overnemen dat niet in het gebied ligt waar het voorkeurrecht geldt. Zijn eerdere aankooptie vervalt dan.

De eigenaar blijft dan met een pand opgescheept dat hij had willen verkopen. Hij zal misschien nooit meer een dergelijk bod krijgen. Mijnheer de minis-

ter, zo werkt de markt. Een bouwpromotor moet een schema volgen. Hij heeft materiaal gekocht, de investeringen lopen, enzovoort.

In Oostende werden de betere woongebieden ingekleurd als gebieden met voorkeurrecht. Dit leidt echter tot een averechts effect, waarvan de overheid uiteindelijk het slachtoffer zal worden. Ze zal nooit het voorkeurrecht uitoefenen op deze plaatsen omdat de aankoop te duur is.

Mijnheer de minister, natuurlijk is dit een lokaal probleem. We moeten er wel rekening mee houden.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer Ramoudt, we moeten nagaan of we de periode kunnen inkorten. Ik denk niet dat iemand tegen de intentie kan zijn om via het voorkeurrecht een beleid te voeren om een aantal mensen in bepaalde gebieden een dak boven het hoofd te verzekeren. Wel zijn er een aantal perverse effecten waardoor bepaalde zaken helemaal niet gebeuren. Daar is niemand mee gediend.

Daarnaast is het vaak een probleem om te weten waar die gebieden liggen, vandaar ook de idee van het GIS-systeem om de gegevens te centraliseren. Ik heb de notarissen ontvangen, die me zeiden dat er onduidelijkheid bestaat. Ze weten niet meer bij wie ze terechtkunnen voor informatie. Een aantal zaken zijn dus duidelijk voor aanpassing vatbaar. Iedereen moet precies weten waar die gebieden liggen.

We trachten de termijnen zo kort mogelijk te maken. We moeten er echter voor zorgen dat niet alles onderuit wordt gehaald door de termijnen zo kort te maken dat ze niet meer toepasbaar zijn. Als we ze kunnen inkorten om de dienstverlening te verbeteren, dan zullen we dat zeker doen.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de minister, ik ben tevreden dat u zich met de zaak bezighoudt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

De vergadering is geschorst.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.44 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.54 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de gevolgen van de besparingsmaatregelen van de Vlaamse regering voor het woonbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verfaillie tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de gevolgen van de besparingsmaatregelen van de Vlaamse regering voor het woonbeleid.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal niet verhehlen dat u me zwaar hebt ontgoocheld. Er zijn heel wat herschikkingen geweest in de Vlaamse regering na de federale verkiezingen. Ik had verwacht dat de regering een doorstart zou nemen. Ik verwachtte van de nieuwe ministers dat ze integer, eerlijk en vooruitkijkend zouden zijn. Ik dacht dat u nog een en ander zou willen realiseren. U behoort tot de jongere generatie en ik geloof niet dat die van alles beloven, maar weinig realiseren.

Op 30 september jongstleden heb ik u al een vraag om uitleg gesteld over deze problematiek. Ik heb toen vrede genomen met uw antwoord, maar ik vermoed nu dat u bewust een deel van de waarheid hebt verzwegen. U verzekerde me dat de problemen waren opgelost omdat minister Van Mechelen u een afwijking van de begrotingsrichtlijn had toegestaan. De uitbetaling van de beloofde subsidies zou begin oktober gebeuren. U zwaaide toen met het schrijven van minister Van Mechelen waarin u 40 miljoen euro had bekomen om aan de behoeften te kunnen voldoen.

Eind oktober ben ik door een aantal personen gecontacteerd met de boodschap dat ze nog steeds niets hadden gekregen. Er bleken nog altijd geen kredieten vrijgegeven. Die zijn sinds 22 juli geblokkeerd. Meer nog, in de categorie aanpassings- en verbeteringspremies groeide de wachtlijst aan van 700 voor het reces tot bijna 2.000 nu voor een totaal bedrag van bijna 2 miljoen euro. In Het Nieuwsblad van 28 oktober spreekt uw kabinet over technische problemen en een zeer rigide procedure. Als dat zo is, dan wist u dat al op 30 september.

Mijnheer de minister, hoe verklaart u dat in tegenstelling tot wat was beloofd, de subsidies niet op tijd werden vereffend ? Wanneer verwacht u tot uitbetaling over te gaan ? Zal de vastleggingsruimte voor 40 miljoen euro volstaan om aan alle aan-

gegane engagementen in 2003 tegemoet te komen ? Meent u niet dat wegens technische problemen en een zeer rigide procedure een nieuwe regeling is vereist ?

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Verfaillie, u zegt dat ik bewust dingen niet heb verteld. Dat klopt niet. Iedereen die deze reglementering kent, weet dat dit moeilijk is. Het is een begrotingstechnische aangelegenheid.

Eerlijk zijn is steeds het gemakkelijkst, vind ik. Dan hoef ik me achteraf niet te veel te bezinnen. Wat ik u toen heb verteld, was mijn vaste overtuiging. Ik heb u niets willen voorliegen. Wat voor belang zou ik daarbij hebben ? Ik zou niet met dat document hebben gezwaaid als ik slechte bedoelingen had gehad. Ik wil open kaart spelen. We moeten voor elkaar de stiel niet bederven, want daar is niemand mee gediend.

Ik ga ervan uit dat de inhoud van de bewuste begrotingsrichtlijn van 7 augustus, met name de geleidelijke vrijgave van de vastleggingskredieten ten belope van één vijftiende per maand, intussen bekend is. Concreet voor mijn bevoegdheden betekende dit dat mijn kredieten volledig geblokkeerd waren, aangezien op 7 augustus al meer dan de vrijgegeven ruimte was vastgelegd. Dit was zo tot midden november. Een blokkering op ministerniveau betekent dat er geen enkele verschuiving tussen programma's of binnen programma's meer mogelijk is.

Eind augustus heb ik dan ook een afwijking op de begrotingsrichtlijn aangevraagd waardoor er opnieuw vastleggingsruimte zou vrijkomen. De Inspectie van Financiën had dit voorstel ongunstig geadviseerd. De procedure voorziet dan in een beroepsmogelijkheid bij de minister van Begroting, welke ik op 5 september heb geïnitieerd. Op 29 september heb ik van de minister bericht gekregen dat het voorstel werd aanvaard, waardoor er op ministerniveau en voor het programma Wonen, opnieuw vastleggingsruimte vrijkwam. Op 2 oktober heb ik dat dan ook gemeld in deze commissie.

In theorie was er dan ook opnieuw vastleggingsruimte. In de praktijk moet echter worden gewacht op de invoering van de voorgestelde wijzigingen in het financieel systeem door de arbitragecel van de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management. Deze wijzigingen werden pas in de tweede helft van de maand oktober ingevoerd.

Keulen

Door de invoering van dit voorstel waren mijn middelen niet langer geblokkeerd op ministerniveau. De begrotingsrichtlijn geldt echter ook op basisallocatieniveau. Concreet betekent dit dat, ondanks het feit dat er vrije vastleggingsruimte was, bepaalde basisallocaties nog steeds geblokkeerd zijn. Hierbij zit onder meer de basisallocatie waarop de verbeterings- en aanpassingspremie wordt aangerekend.

De volgende stap was dan ook een aanvraag in te dienen voor verschuiving van vastleggingsruimte binnen het programma Wonen, waardoor concreet voor de verbeterings- en aanpassingspremie ruimte vrijkomt. Deze aanvraag is ingediend bij de arbitragecel en ik verwacht dan ook dat deze in het eerstkomende rapport zal zijn verwerkt. Dit rapport zou ons in de loop van deze week worden toegestuurd. Ik hoop dat dit snel achter de rug is. Zodra het aangepaste rapport door de arbitragecel wordt toegestuurd, kan de premie opnieuw worden uitbetaald.

Voor alle duidelijkheid : op de begroting 2003 zijn voldoende middelen ingeschreven om alle engagementen na te komen. Ik deel uw bezorgdheid om deze premies zo vlug mogelijk uit te betalen. In elk geval waak ik erover om binnen de beperkingen van de begrotingsrichtlijn deze premies prioritair uit te betalen.

Ik geef toe dat de begrotingsrichtlijn het werken er niet gemakkelijker op heeft gemaakt. Daartegenover staat dat een gezond begrotingsbeleid voor iedereen zeer belangrijk is. Binnen de regering is afgesproken om midden november deze begrotingsrichtlijn te evalueren.

De voorzitter : De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het jammer dat de Vlaamse regering tijdens de eerste jaren van de regeerperiode grote sier heeft gemaakt. Als er dan problemen komen, worden de kwetsbare groepen in onze maatschappij het eerst getroffen. Ik ken een aantal dossiers waarin leveranciers ermee dreigen om de betrokkenen te dagvaarden omdat ze niet tegemoetkomen aan de financiële engagementen. Er zijn veranderingswerken gebeurd omdat er een premie was beloofd. De personen hebben gezegd dat ze het geld wel zullen nastorten, maar ze zijn daar gewoon niet toe in staat.

Het is dus jammer dat er van 1999 tot 2002 gedaan is alsof de bomen tot in de hemel groeien en alsof we hier in een fantastisch luilekkerland leven. Vandaag worden uiteindelijk een paar specifieke kwetsbare groepen in onze maatschappij getroffen, terwijl de Vlaamse regering volhoudt dat het hier fantastisch is om te leven en te werken. Ik herinner u in deze context ook even aan het dossier van minister Byttebier over de VIPA-subsidies, die verminderd zouden worden in 2004, terwijl er zoveel problemen zijn in verband met de ouderenvoorzieningen.

Mijnheer de minister, ik aanvaard uw uitleg, maar ik vind het onaanvaardbaar dat de Vlaamse regering, in tegenstelling tot wat u in september beloofde, nog steeds dezelfde politiek voert.

Minister Marino Keulen : Mijnheer Verfaillie, het spreekrecht is een absoluut recht van elk parlamentslid, maar u moet voorzichtig zijn met beeldspraak. Deze regering is er voor het zoveelste jaar op rij immers in geslaagd om de begroting met een ruim overschot af te ronden. We hebben tijdens deze legislatuur de overheidsschuld gehalveerd. U zegt dat de Vlaamse regering grote sier maakt en op een onverantwoorde wijze geld uitgeeft. Volgens mij klopt die bewering niet.

Wat hier aan de orde is, is juist de bekommernis om de begroting niet te laten escaleren. Iedereen wordt immers de dupe van een ontspoorde begroting, de meest kwetsbare groepen eerst. Ik ben ook vragende partij om de procedure zo snel mogelijk af te ronden. Er bestaat een reglementering en die moet worden toegepast. Ik hoop dat we snel uit deze tunnel komen. We gaan de VAP-reglementering uitbreiden om de kwetsbare groepen nog beter te helpen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de niet-uitbetaling van huursubsidies en het aangekondigde nieuwe huursubsidiestelsel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de niet-uitbetaling van huursubsidies en het aangekondigde nieuwe huursubsidiestelsel.

Voorzitter

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag sluit enigszins aan bij de vorige. Ik heb signalen gekregen in verband met huursubsidies die niet worden uitbetaald. Ik denk dat het verhaal van de huursubsidies nog schrijnender is dan dat van de verbeteringspremies. In het geval van de verbeteringspremies praten we immers over eigenaars. Voor mij zijn mensen die een huursubsidie krijgen, de echte zwakken. Die huursubsidie is immers van levensbelang voor die mensen, en nu krijgen ze hun geld niet van de overheid.

Gisteren had ik het geluk om als gemeenteraadslid de lokale bouwmaatschappij te horen. Het ging toen over huurachterstallen. De zaakvoerder zei dat ze kort op de bal proberen te spelen. Ik vroeg wat hij daarmee bedoelde. Hij antwoordde dat wie de huur niet op tijd betaalt, de eerste maand een brief ontvangt waarin hij wordt aangemaand om te betalen. De tweede maand ontvangt die persoon een brief van het gerecht en de derde maand volgt er een dagvaarding. Heel veel mensen komen dus in een lastig parket te zitten omdat ze hun huursubsidie al enkele maanden niet hebben gekregen. Ze beschikken immers niet over reserves.

Mijnheer de minister, ik ben al enkele jaren lid van deze commissie. De burgemeester van Zaventem heeft tijdens de vorige legislatuur altijd gepleit voor het installeren van huursubsidies, maar ik merk daar niets van. Het staat nochtans in het regeerakkoord. Uit een andere vraag die hier deze namiddag aan bod is gekomen, heb ik begrepen dat het een opdracht zal zijn voor de volgende regering. Ik ga ervan uit dat u hoopt dat u dan nog steeds minister van Wonen bent.

De huursubsidie bedraagt 123,94 euro per maand, wat een heel grote steun is voor de mensen die ze moeten ontvangen. Blijkbaar heeft de maatregel van de Vlaamse regering een impact op heel veel beleidsdomeinen. Huisvesting is er daar een van. Ik vind wat er nu met de huursubsidies gebeurt bijzonder pijnlijk.

Ik was niet van plan een vraag te stellen, maar toen ik contact opnam met de administratie kreeg ik geen antwoord op mijn vragen. Ik denk dat de administratie niet mag of niet durft te antwoorden. Daarom heb ik uiteindelijk een vraag om uitleg ingediend.

Ik zou heel graag weten hoeveel mensen in Vlaanderen een huursubsidie krijgen. Kan ik dan ook een overzicht krijgen van de regionale spreiding van die mensen ? Over welk bedrag gaat het in het totaal ?

Minister Marino Keulen : U hebt recht op de cijfers, maar u hebt daar in de schriftelijke versie van uw vraag niet om gevraagd.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik ga ervan uit dat uw administratie u die cijfers heeft bezorgd naar aanleiding van mijn vraag.

Minister Marino Keulen : Dat is niet zo. Ik wil u die zeker bezorgen, maar ik kan ze u nu niet geven.

Mevrouw Veerle Heeren : Het is interessant om ze te kennen.

Minister Marino Keulen : Ik wil de cijfers ook kennen.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik wil graag weten hoeveel gedupeerden er zijn.

Minister Marino Keulen : Wanneer u me vlakaf om die cijfers vraagt, doodt u elke vorm van spontaneïteit in de commissie.

Mevrouw Veerle Heeren : Toen ik 2 weken geleden telefonisch contact opnam met uw administratie, weigerde de ambtenaar me terug te bellen. Ik zal zijn naam niet vermelden. Ik zei dat ik parlements lid ben. Ik heb toch het recht om die cijfers te krijgen.

Zijn de mensen die geen huursubsidie hebben ontvangen, ingelicht over het feit dat de betaling niet op het normale tijdstip zal gebeuren ? Indien dat niet is gebeurd, vraag ik me af of u weet tot wat dat kan leiden.

Op welk tijdstip wordt een huursubsidie eigenlijk uitbetaald ? Welke reglementering is er van toepassing in verband met het tijdstip ? Krijgen de mensen maandelijks een bedrag of om de drie maanden ?

Het systeem van huursubsidies mag zeker niet voor iedereen worden opengesteld. Welke kringlijnen hebt u uitgetekend voor de huursubsidies ? Hoe zult u dat systeem verbreden ?

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de mensen die in de openbare sector huren, ondervinden geen hinder omdat de openba-

Keulen

re verhuurders de subsidie automatisch van de normale huur aftrekken. De SHM's moeten natuurlijk wel op hun geld wachten. Dat is toch belangrijk, want zo blijven de meest kwetsbaren in onze samenleving van problemen gespaard. Mensen die op de privé-markt huren, komen wel in de problemen wanneer ze hun huursubsidie niet tijdig ontvangen. Ik geef dat toe.

Voor de VAP moet er 1,679 miljoen euro worden uitbetaald. Dat geld ligt klaar. Als we daar groen licht krijgen, zullen we de uitbetaling doen. Voor de huursubsidie is er in 1,701 miljoen euro voorzien. Ik heb in antwoord op de vraag van de heer Verfaillie al geschetst waarom dit is gebeurd, namelijk omwille van de begrotingsrichtlijn van begin augustus. Dit is ook het kader waar uw probleem zich situeert.

In de praktijk is er enkel een achterstand bij de particuliere huurders die normaal gezien hun trimestriële huursubsidie in oktober uitbetaald zouden krijgen. Dankzij de daarstraks aangehaalde aangevraagde afwijkingen, hoop ik dat in de maand november te regulariseren.

Gelet op de eerder beperkte vertraging in de uitbetaling van de huursubsidie, is ervoor geopteerd om de begunstigden niet allemaal individueel aan te schrijven. Aan de personen die de administratie contacteerden, is uiteraard wel meegedeeld dat enige vertraging niet uitgesloten was. We waren zelf vragende partij om dat vroeger te klaren. Dat is spijtig genoeg niet gelukt. Voor mij is elke dag langer er ook een te veel. Ik vind dat dit euvel zo snel mogelijk moet worden weggewerkt.

Zoals daarstraks aangehaald, zal – zodra het aangepaste rapport door de arbitragecel is overgemaakt – de uitbetaling van de huursubsidies hervat worden.

Momenteel ontbreken de middelen voor de implementatie van een nieuw huursubsidiestelsel. Pas tijdens de volgende legislatuur kan een herwerking van de thans vigerende reglementering overwogen worden. Nu is dat gekoppeld aan een verhuisbeweging. Het is uiteraard noodzakelijk om het huidige stelsel, gebaseerd op de Huisvestingscode, in de toekomst te enten op de Vlaamse Wooncode. Meer personen zouden in aanmerking moeten kunnen komen voor een subsidie, die hen in staat zou moeten stellen om een woning op de private huurmarkt te betrekken, ter ontlasting van de wachtlijsten voor de sociale huurwoningen.

Ik heb er echter nu de middelen niet voor. We gaan nu resoluut voor bouwen en nog eens bouwen, voor het op de markt brengen van nieuwe sociale wooneenheden. Op termijn zijn twee belangrijke dingen nodig om die wachtlijsten te verkorten, namelijk verder investeren in nieuw woonpatrimonium en het geven van huursubsidies voor de mensen die vandaag op een wachtlijst staan en zich pijn moeten doen omdat ze moeten huren op de privé-markt. Door een huurcheque kunnen ze op de privé-markt terecht. Dat verkort de wachtlijsten. Dat is ook goed voor de sociale mix, en zo zitten deze mensen in het normale circuit.

Wel moeten we oppassen voor een 'huurval'. Mensen krijgen toelagen en subsidies vanuit verschillende hoeken. Als we dan de rekening beginnen te maken van eventueel een werkloosheidsuitkering en een huursubsidie, wordt de prikkel om terug in het actieve arbeidscircuit te stappen wel erg klein. Dit kan men immers niet terugverdienen op de reguliere arbeidsmarkt. Het is een systeem dat niet aanzet om het eigen lot weer in handen te nemen en te verbeteren. Dit is een grote bekommernis. Ik hoop een wetenschappelijk antwoord te krijgen op de vraag hoe we dat kunnen remediëren.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het moet me echter van het hart dat hier de voorbije jaren enorme bochten werden genomen. U kunt daar als vijfde bevoegde minister natuurlijk niet aan doen. Er werd in 1999 een regeerakkoord afgesloten. In elke beleidsbrief werd een nieuw huursubsidiestelsel aangekondigd. Nu zegt u dat u het doorschuift naar de volgende legislatuur en dat uw prioriteit ligt bij het bouwen. Uw voorgangers wilden ook bouwen in 1999, want ze hadden ingeschreven dat ze 15.000 bijkomende sociale huurwoningen zouden realiseren.

Ik blijf erbij dat er een optie is genomen om de contractant niet te informeren. Ik vind dat dit niet kan. Mensen hebben een overeenkomst met de overheid. De overheid zegt nu : 'We hebben geen geld, bel maar eens, want het zal misschien voor deze maand zijn.' U zegt dat u dit niet hebt gewild, en dat het waarschijnlijk voor volgende maand zal zijn. Mijnheer de minister, ik weet niet of u persoonlijk veel mensen kent die recht hebben op een dergelijke huursubsidie. Mocht u de situaties kennen van die gezinnen, dan zou u weten dat ze elke maand alles bij elkaar moeten krabben om rond te komen.

Heeren

U zegt dat u zich moet schikken naar de begrotingsmaatregel van de Vlaamse regering en dat u het ook niet leuk vindt, maar dat de begroting in evenwicht moet blijven. Bij een begroting bepaalt men een aantal doelstellingen en weet men wat men binnen zal krijgen en wat zal worden uitgegeven. Als er verplichtingen zijn, zeker ten aanzien van de zwakkeren in de samenleving, dan is het de verdomde plicht van de overheid om die na te komen.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Ik communiceer eerlijk over de huursubsidies. Ik acht het ook voor 2004 niet haalbaar. Ik zou er ook mist over kunnen spuien, maar ik geloof in eerlijke communicatie. Ik geloof wel in het instrument als zodanig.

Wat betreft het niet communiceren naar de contractanten, heb ik aangegeven in mijn antwoord dat dit kwam omdat men denkt dat het om een korte vertraging zal gaan van een uitbetaling die normaal gebeurt in oktober. We zitten nu in november en ik hoop dat we er over een paar dagen uit zijn. Ik vind het ook spijtig dat het nog niet is gebeurd, maar men dacht dat men het in oktober zou hebben kunnen doen. Ik heb de term 'leuk', die u aanhaalt, niet gebruikt. Ik heb alleen gezegd binnen welk kader de richtlijn zich situeert. Ik probeer altijd zo zakelijk mogelijk over dergelijke zaken te communiceren.

De voorzitter : Het incident is gesloten

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het uitblijven van een beslissing omtrent een nieuw socialehuurbesluit

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over het uitblijven van een beslissing omtrent een nieuw socialehuurbesluit.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we hebben in deze commissie

al veel leuke en interessante discussies gehad, evenals interessante hoorzittingen en buitenlandse bezoeken. Wat me het meest is bijgebleven, is de hoorzitting over de sociale mix, gekoppeld aan de werkbezoeken, waar we werden geconfronteerd met alle problemen die heel veel grootstedelijke maar ook landelijke maatschappijen hebben.

Overall hebben we de vraag gehoord aan de overheid om werk te maken van een nieuw socialehuurbesluit. Elke minister heeft gezegd dat het parlement de eerste plaats zal zijn waar hij met een socialehuurbesluit zou komen en dat de parlementsleden de eersten zullen zijn om er een debat over te voeren. Als ik u mijn map zou bezorgen over het socialehuurbesluit, zou u een dag moeten uittrekken om het te lezen.

Het socialehuurbesluit is meermaals aangekondigd. De voorbije weken ving ik zelfs op dat het bijna klaar was. Ik hoorde ook heel veel positieve reacties. Ik besef dat het onmogelijk is iets te maken dat goed is voor iedereen. Ik dacht dat we het binnen een paar weken in de commissie zouden krijgen of dat de minister het in zijn beleidsbrief zou aankondigen.

Twee weken geleden was mijn verbazing dan ook heel groot toen ik van mensen uit de sector opving dat het besluit er waarschijnlijk niet zou komen. Ik vroeg waarom, want iedereen was toch tevreden en er werd zelfs aangekondigd dat men de inkomensgrenzen wil opentrekken. Ik beschouwde dit als de slingerbeweging van het socialehuurbesluit. Ik dacht dat het wel in orde kwam, maar blijkbaar wordt aan het socialehuurbesluit niet meer gewerkt.

Ik hoop dat u mij ongelijk geeft. Het socialehuurbesluit is hoognodig, niet alleen om de sociale mix te bereiken, maar ook om de financiële leefbaarheid van de maatschappijen te garanderen. U zei net dat het voor de openbare sector geen probleem vormt. Voor de bouwmaatschappijen is dat wel het geval. Zij moeten toch – net als elk bedrijf – elke maand rondkomen ? De huurachterstallen zijn enorm.

Ik hoopte dat het nieuwe socialehuurbesluit een antwoord zou bieden op de noden van de huurders én van de bouwmaatschappijen. Ik zou graag vernemen – het liefst zo gedetailleerd mogelijk – waarom dat ontwerpbesluit werd afgeblazen. Ziet u nog een opening om nog een akkoord te bereiken ? Welke maatregelen wilt u dan wel nemen om de leefbaarheid en de sociale mix te realiseren ?

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mevrouw Heeren, uitstel is geen afstel. U weet dat ik daar absoluut werk van wil maken. Het gaat hier ook om het geven van autonomie aan de maatschappijen. Het huidige generieke besluit leidt inderdaad tot problemen inzake de toewijzing. We kunnen soms moeilijk adequaat inspelen op specifieke problemen.

De verruiming naar de lagere middenklasse ligt niet simpel. In de jaren zeventig waren dat de postbode, de politieagent en de buschauffeur. Vandaag zijn zij te rijk voor een sociale woning. Het publiek bestaat nu hoofdzakelijk uit mensen met een vervangingsinkomen. Dat drukt uiteraard op de financiële situatie van de maatschappijen.

Een moeilijk aspect is de bepaling van een faire huurprijs voor de verschillende categorieën, ook de meest kwetsbare. Pasklare oplossingen liggen niet voor de hand. De koepelorganisatie VOB vindt een vijfde van het inkomen rechtvaardig – en als het kan, is minder ook goed. De huurprijsbepaling mag niet alleen afhangen van de laagste inkomens. We zoeken naar een goede oplossing via simulaties.

We willen het huisvestingsbeleid ‘vergemeentelijken’ : de rol van de steden en gemeenten in de sociale huisvesting versterken. Zij kunnen het lokale woonbeleid uitbouwen. We moeten dat nog in de juiste vorm gieten en operationeel maken.

We hebben de huurkoop gerealiseerd. We zoeken nog een oplossing voor de leegstandsheffing. Ik hoop daar binnenkort door te geraken, maar ik kan geen datum vastleggen. Ik wil mezelf niet vastzetten. Ik wil rekening houden met de financiële situatie van de maatschappijen en met de leefbaarheid en de uitstraling van de sector.

De materie is complex. Als we ergens aan een touwtje trekken, brengen we heel veel tegelijk in beweging. De overheid heeft de sector jarenlang, ook tijdens de vorige legislatuur, vanop een afstand behandeld. Niemand durfde iets te veranderen uit angst om als asociaal bestempeld te worden. Het resultaat is de huidige crisis. Die is niet tijdens deze legislatuur en zeker niet dit jaar ontstaan. Ik hoop hieraan verder te kunnen werken.

U vraagt naar mijn maatregelen om de leefbaarheid van de sociale woonbuurten te bevorderen. Net als in 2003 staat in de begroting van 2004 de structurele maatregel ingeschreven om aan de 29 meest noodlijdende socialehuisvestingsmaatschappijen een verhuursubsidie toe te kennen. Die be-

draagt 11 miljoen euro. Een eerste schijf van meer dan 6 miljoen euro werd reeds in de loop van dit jaar uitbetaald. Nu komt er een evaluatie. Hoe werken die maatschappijen ? Hoe volgen ze hun huurachterstallen op ? Hoe loopt hun zakelijk beheer ? Als ze aan de criteria beantwoorden, wordt het resterende bedrag in december uitbetaald. We proberen zo de leefbaarheid van alle maatschappijen te garanderen.

De sociale mix zou een element van het nieuwe socialehuurbesluit kunnen zijn. De nieuwe regeling van de huurkoop moet de sociale mix bevorderen. We hebben het recht nu aan de huurder toegewezen. Zij krijgen een perspectief, een kans om een eigen woning te verwerven. We zullen meer eigenaars krijgen tussen de huurders. Vroeger kon dat alleen in theorie. In 2002 zijn er 157 woonheden verkocht op een totaalpatrimonium van meer dan 130.000. Dat verliep dus heel erg stroef.

Na het advies van de Raad van State zal de Vlaamse regering dit besluit definitief goedkeuren zodat het nog voor het einde van dit jaar in het Belgisch Staatsblad kan worden gepubliceerd.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, we moeten elkaar toch geen Liesbeth noemen. U geeft me geen enkele reden waarom het socialehuurbesluit geblokkeerd zit. Ik hoor van insiders dat de meeste maatschappijen tevreden zijn met het ontwerpbesluit. Ik vraag u waarom u daar niet mee doorgaat. U antwoordt mij dat de discussie over het vergemeentelijken nog aan de gang is en dat u nog bezig bent met het vaststellen van de huurprijs. De gemeenten hebben hier niets mee te maken ! Het gaat om de bouwmaatschappijen ! Het is toch niet de bedoeling dat een kandidaat-huurder zich gaat inschrijven bij de burgemeester ?

Met alle respect, de huursubsidies werden door uw voorganger ingevoerd op een moment dat het water hem tot aan de lippen stond. Hij moest gewoon iets doen. Ik begrijp zo’n ingreep als die eenmalig blijft, maar het is slechts een doekje voor het bloeden ! Het is geen fundamentele oplossing.

Ik wens u uit het diepste van mijn hart heel veel succes met uw nieuwe systeem van verkoop. Ik geloof daar geen barst van. Ik heb gisteren met mensen van een bouwmaatschappij gesproken. Zij zijn ervan overtuigd dat ze geen koopaanvragen zullen krijgen. Hun huurders hebben daar helemaal geen geld voor ! Die mensen hebben het gewoon heel moeilijk ! Die hebben helemaal geen spaarpotje !

Heeren

Dit is overigens helemaal niet nieuw. Dit bestaat al jaren. Alleen hebt u er nu een recht van gemaakt. Ik wens u veel succes, vooral in de grote steden in de appartementsblokken.

Ik veronderstel dat we in het kader van de beleidsbrief de volgende maanden zeker nog de kans krijgen om daarover te debatteren. Ik zal dit debat in ieder geval mee op gang trekken en zelf ook voorstellen doen over mogelijke manieren om het wel haalbaar te maken. Ik ben alleen zwaar ontgoocheld in uw antwoord over de uitvoering van het socialehuurbesluit. Ik vraag vanuit de oppositie dit de volgende negen maanden te realiseren. Zo zal er de voorbije vijf jaar toch iets gerealiseerd zijn.

Minister Marino Keulen : Ik heb respect voor hetgeen er al is gerealiseerd. Het investeringsprogramma is nog nooit zo groot geweest. Wat de huurkoop betreft, zegt u dat ik er een recht van maak. Ik weet ook wel dat er in bepaalde gebieden minder vraag naar zal zijn dan in andere. Het is echter ook een feit dat wij er dagelijks correspondentie over krijgen. Het principe bestond wel, maar verliep erg stroef. De maatschappijen verkochten immers niet graag aan een goede huurder. Die behielden zij liever als huurder.

Wat het socialehuurbesluit betreft, voer ik helemaal niks af. Ik ben mij van de problemen bewust en wil eraan werken. Niet alles kan tegelijk worden gerealiseerd. Ik ben net vier maanden in functie.

Als er mogelijkheden zijn om iets in de sector te veranderen, ben ik de eerste om mee die weg op te gaan en wil dan zelfs niet per se de pluimen op mijn eigen hoed steken. Ik kan mij echter niet op een datum vastpinnen. Er zijn een paar problemen rond onder meer de huurprijssetting. De heer Decaluwe heeft dat debat gelanceerd in de krant. Ik wil dat debat ook voeren. Als de sector het moeilijk heeft, is dat omdat de problemen al decennia aanslepen.

Mevrouw Veerle Heeren : Dat is niet waar. Het heeft te maken met het beleid van de afgelopen vijf jaar en met de slingerbeweging van het socialehuurbesluit, en niet met uw vier maanden ministerschap. Men heeft dat destijds willen verenigen tot de meest kansarme groep in onze samenleving. Als toen werd gesteld dat zo'n beleid problemen met zich zou meebrengen, werd dat steevast weggelachen. Het is nu zover gekomen dat het niet meer leefbaar is voor de bouwmaatschappijen. Laten wij eerlijk zijn en de vraag stellen wie nog in sommige wijken in Vlaanderen wil wonen.

Minister Marino Keulen : De verenging en de daaropvolgende problemen dateren niet van deze legislatuur.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 18.37 uur.*
